

Pravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
inšerati oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 5. — Tel. 3492, 2492,
podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 3124, 3126, 3126b.
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica šte. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Razpust grškega parlamenta

Razpust grškega parlamenta je presek gordijski voz, ki se je bil spletel v razvoju grške notranje politike po povratku kralja Jurija in ki se je zdel neresljiv. Proti vsemu pričakovanju so se po obnovi monarhije razprtje med grškimi strankami ne le nadaljevale, marveč še poostrele. Stranke so prinesle v novo dobo ves svoj klavirni inventar partizanske zagrozenosti, pa pri tem vpregle vse svoje sile ne v stremenje, da utrdijo novo stanje, marveč v stremenje, da veliki preokret izkoristijo za utrditev svoje moči.

V glavnem so se borile med seboj tri politične koncepcije. Prvo je predstavljala populistična stranka z voditeljem Tsaldarisom, ki ga je bil Kondilis tistega usodnega 10. oktobra odrinil iz vlade, dasi je Tsaldaris razpolagal z ogromno večino v parlamentu. Tsaldaris je vztrajno zahteval, da pride oblast v njegove roke, ker ima v parlamentu večino, in da ostane sedanji parlament še naprej.

Drugo skupino je predstavljala Kondilis. On je bil odločno za razpust parlamenta in za takojšnje volitve. Tudi on je zahteval, naj se mu izroči vlada, ter se skliceval na to, da mora on, ki je bil izvršil prevrat, to prevratno dobo tudi likvidirati. Kralj je njegovo zahtevo po vladi odklonil, pa je tako prišlo do velikega nesporazuma med monarhom in njegovim prvim pobornikom, ki je bil seveda računal, da bo kakor 10. oktobra tudi poslej odločala njegova volja.

Tretji tabor so tvorili republikanci raznih frakcij. Tudi ti so seveda zahtevali razpust sedanje parlamenta, saj v njem sploh niso zastopani. Njihova želja pa je bila, da bi bile volitve šele spomladi, v marcu ali aprilu, ker so pač računali, da bi se ta čas mogli s pridom živeti v novo situacijo.

Demerdžisova vlada, ki ji je kralj po svojem povratku poveril vodstvo državnih poslov, je proglasila za svojo nalogo, pomiriti deželo in potem popolnoma nevtrarno izvesti volitve. Izjavila je, da njeni člani pri volitvah ne bodo kandidirali, tako da bo izločena možnost vsakega vplivanja na volice in da bo pri volitvah prišla do izraza resnična volja državljanov. Logično se zdi, da je bila ta rešitev najboljša in najbolj pametna. Toda kljub temu je naletela na zelo velike težave. Prvi se je oglašal Tsaldaris, ki je zahteval, naj se v smislu obnovljene ustave iz leta 1911. takoj sestane narodna skupščina. Ker vlada zahteva ni izpolnila, je poslal Tsaldaris predsedstvu parlamenta pismeno zahtevo, da se mora parlament sklicati za sredo 18. t. m. Zahtevo je podpisalo 166 poslancev, kar pomeni absolutno večino, saj šteje parlament 300 članov. Predsedstvo parlamenta je na osnovi ustavnih določil zaradi tega moralo sejo res sklicati za sredo.

Tsaldaris je s tem dokazal, da razpolaga zares z absolutno večino v parlamentu. Hkrati je pokazal odločno voljo, da se ne da potisniti v kot, marveč da z vso odločnostjo zahteva kot vodja večine tudi vodstvo vladnih poslov. Za primer, da bi se mu ne ugodilo, je razglasil tudi že prav opasne pretnje.

Situacija je postala kočljiva. Šef vlade Demerdžis ni mogel drugega, kakor da se odloči za energične korake. Šel je h kralju, mu razložil položaj ter zahteval mandat za razpust skupščine in nove volitve. Kralj si je izgovoril 24 ur za premislek. Toda že pred potekom tega roka je sponoročil svojo odločitev. Ugodil je Demerdžisovemu predlogu ter mu dal pooblastilo za razpust skupščine in za razpis novih volitev. Demerdžis je to pooblastilo takoj uporabil in parlament razpustil, še preden se je sestel.

Kraljeva odločitev pomeni vsekakor udarec za Tsaldarisovo ljudsko stranko, ki je najjačša monarhistična stranka v Grčiji in ki si je brez dvoma pridobila glavne zasluge za restavracijo monarhije. Gotovo monarhu ta korak ni bil lahak, kakor mu je bilo težko, da se je moral raziti s Kondilisom. Vendar ni mogel drugače ravnati. Postavil si je ob svojem povratku za glavno nalogo, da ublaži strankarske strasti, ki so razjedele Grčijo pod republikanskim režimom. V ta njegov program je spadalo tudi pomirjenje z republikanci, ki imajo še vedno zelo močno zasvojenost med prebivalstvom, zlasti pa med inteligenco, ki pa so se takoj v početku soriznili z obnovo monarhije in se v republikanskemu stremjenju. Bržčas bi bilo res bolje, ako bi noteklo do volitev še par mesecev, da bi se politične strasti pomirile. Toda energična Tsaldarisova ofenziva je to nameravano premirje onemogočila in pritrla situacijo v Grčiji, iz katere res ni bilo drugega izhoda kakor nove volitve.

Miklavževanje v Beogradu

Beograd, 19. decembra. p. V Beogradu so danes slavili sv. Nikolo in je skraj polovica Beograda praznovala svoj slavo. Poleg drugih je slavila krstno slavo tudi direktorja rečne plojbe Na slavo sta prišla predsednik vlade dr. Stojanović in prometni minister dr. Spaho.

Drama pariškega diktata

Splošen odpor evropske javnosti proti pariškim mirovnim predlogom je izzval padec Hoareja in močno omajal tudi položaj Lavalove vlade

London, 19. decembra. r. V akciji za mirno potavnavo italijansko-abesinskega spora je nastal od večeraj na danes nepričakovan in, kakor vse kaže, dalekosežen preokret. Angleški zunanji minister sir Samuel Hoare, eden izmed tvorcev in glavnih zagovornikov pariških mirovnih predlogov, ki so zadeli na splošen odpor, je odstopil. Ostavka Hoareja ni le senzacionalen dogodek v angleški notranji politiki, marveč bo imela dalekosežne posledice v mednarodni politiki. Splošno mnenje je, da pomeni to definitivni konec pariških predlogov, ker so s tem prišli do polne veljave v vodstvu angleške državne politike ljudje, ki upoštevajo angleško javno mnenje in ki so odločni dosledno nadaljevati politiko vsestranskega podpiranja Društva narodov, to je politiko, za katero je dobila angleška vlada pri nedavnih parlamentarnih volitvah tako prepričevalno zaupnico. S tem, da je angleška vlada pustila pasti svojega zunanjega ministra, ki se je zavzemal za pariške predloge, je odrekla pariškim predlogom vsako podporo tudi v Zenevi. Našprotno je s tem ob enem podčrtala odločno voljo nadaljevati politiko sankcij proti Italiji. Splošno mnenje je, da bodo sedaj v kratkem poostrele sankcije s prepovedjo izvoza petroleja. Upanje na mirno ureditev abesinskega konflikta je splavalo po vodi.

Kako je prišlo do ostavke

Ostavka zunanjega ministra Hoareja je presenetila vse politične kroge in predstavljala v angleškem političnem življenju največjo senzacijo zadnjih let, ki je tem večja, ker je Hoare demisioniral na predvečer velike zunanje-politične debate v gornji in spodnji zbornici, kjer bi bil moral braniti svojo politiko in pojasniti razloge, ki so ga napotili, da je pristal na pariške predloge. Ni bila sicer nobena tajnost, da obstoja v vladi v tem pogledu velike difference. Toda zadnje dni se je sam ministrski predsednik Baldwin zavzel za zunanje ministrstvo in izjavil, da nosi vsa vlada odgovornost za njegovo politiko, ker je postal v sporazumu s celotno vlado. Baldwin je bil odločen braniti Hoarejevo politiko tudi v zbornici in še večeraj se je napovedovalo, da bo v zvezi s tem stavljal vprašanje za upnice.

Včeraj popoldne pa je nastal nenaden preokret. Na seji ministrskega sveta, ki je zasedal zadnje dni skoro permanentno, se je večina ministrov uprla zahtevi Baldwinu, da bi vsa vlada prevzela odgovornost za Hoarejevo politiko. Nekateri ministri so celo zagrozili z ostavko in pretela je nevarnost, da se vladna koalicija, ki je dosegla pri zadnjih volitvah tako prepričevalno zmago, razbije. Zahtevali so, naj Hoare sam zagovarja svojo politiko, ne da bi pri tem nanetil odgovornost ostalim članom vlade. Hoare, ki je že sestavljal svoj govor za današnji sejo in ga predložil na seji vlade v odobritev, pa se je temu upr sklicujoč se na to, da ni storil ničesar brez soglasja in odobritve cele vlade. Ker se niso mogli sporazumeti, je Hoare sredi ob 21.50 podal ostavko na položaj zunanjega ministra.

Zamerijo mu tudi egiptsko politiko

Položaj Hoareja so v znatni meri omajali tudi dogodki v Egiptu. Zlasti vojaški krogi so mu hudo zamerili, da je pristal na obnovo svoječasno suspendirane egiptске ustave v trenutku, ko je v nevarnosti prestiž Anglije na bližnjem vzhodu. Sploh smatrajo v vojaških krogih Hoarejevo politiko za docela zgrešeno in zavračajo tudi njegove izgovore, češ, da Anglija v sedanjem trenutku še ni pripravljena na to, da bi svojo politiko v primeru potrebe podkrepila tudi z vojaško akcijo. »Daily Mail«, ki velja za glasilo angleških vojaških krogov, piše danes, da se je Hoare kot zunanji politik odlikoval ne samo po nesposobnosti, marveč tudi po pretirani bojazljivosti ter da je prestižu Anglije silno škodoval.

In Mussolini mu je skočil v hrbet

Iz okolice Hoareja sarnega vrhu tega zatrujejo, da je dal povod za ostavko Hoareja tudi večerajšnji govor Mussolinija. Ki ga je imel pri otvoritvi neke nove osnovne občine. V svojem govoru je dal namreč Mussolini razumeti, da se bile zman vse žrtve in vsa popustljivost Anglije ter da ne bo pristal na mirno poravnavo abesinskega konflikta prej, predno ne bodo sprejele vse zahteve Italije. Hoare sam smatra, da pomeni taka stališča Mussolinija smrten udarec njegovi politiki, ki je prišla do izraza v pariških predlogih ter da je napočil čas, da prepusti besedo onim, ki zahtevajo z Italijo dokončen obračun.

Možnost ostavke celotne vlade?

V političnih in parlamentarnih krogih so danes živahno razpravljali o posledicah Hoarejeve ostavke. Dasi je bila v splošnem sprejeta z zadovoljstvom, ker jo tolmačijo kot prekinitev politike koncesij Italiji, se vendarle v parlamentarnih krogih čujejo glasovi, da je Hoare prav za prav nedolžna žrtev ter da bi morala podati ostavko celotna vlada, ki se je vse do večeraj solidizirala z njegovo politiko.

glavnem je odvisno od poteka zunanje politične debate v spodnji in gornji zbornici, ali bo Hoareju sledila ostavka celotne vlade. Vsekakor pa se je danes že pred sejo spodnje zbornice opazilo, da je odstop Hoareja zelo omilil napetost ter je verjetno, da bo Baldwin sedaj, ko je pustil pasti Hoareja, dobil zaupnico, zlasti še, če bo kakor napovedujejo, znova potrdil, da angleška vlada ne bo pristala na nobeno ureditev abesinskega konflikta, ki ne bi bila sprejemljiva za Italijo. Abesinijo in Društvo narodov.

Kdo bo naslednik?

Z napetostjo pričakujejo ne samo angleška, marveč vsa mednarodna javnost odločitev, kdo bo naslednik Hoareja v zunanjem ministrstvu. Kakor poročajo današnji listi, se je z njim solidiziral in podal ostavko tudi državni podtajnik Vansittart, eden izmed glavnih akterjev pri sestavi pariških predlogov, Baldwin pa je njegovo ostavko odklonil z motivacijo, da je sedaj njegov obstanek na tem položaju neobhodno potreben. Kot najresnejši kandidati za naslednika Hoareja se označujejo v političnih krogih sedanji finančni minister Austen Chamberlain, vojni minister lord Hailfax in minister za Društvo narodov Eden. Vsi trije so odločni nasprotniki Hoarejeve politike ter zagovorniki politike sankcij. Za primer, da bi prišlo do ostavke cele vlade, domnevajo, da bi novo vlado sestavil Austen Chamberlain in bi v tem primeru postal zunanji minister Eden. Ob enem bi se novo osnovano ministrstvo za Društvo narodov spojilo z zunanjim ministrstvom.

Presenečenje v Parizu

Pariz, 19. decembra. r. Vest o ostavki Hoareja je prispela v Pariz v poznih nočnih urah. Kljub temu se je bliskovito razširila v političnih in diplomatskih krogih ter je delovala kakor bomba. Ostavka je prišla za pariške kroge docela nepričakovano. Z odstopom Hoareja, ki je po mnenju tukajšnjih krogov posledica nenadne preorientacije angleške vlade, je pokopana vsaka nada, da bi mogli pariški predlogi priti v poštev kot osnova za mirovna pogajanja med Italijo in Abesinijo. Ob enem sodijo, da je s tem zelo omajen tudi položaj Lavalu kot drugega partnerja v pariških predlogih. To tem bolj, ker je zadnje dni tudi v francoski javnosti nastal hud odpor proti Lavalovi politiki.

Kaj pravijo v Ženevi

Zeneva, 19. decembra. r. Ostavka angleškega zunanjega ministra je v ženevskih krogih izzvala veliko senzacijo. Dočim so jo v krogih angleške delegacije sprejeli z odkritim zadovoljstvom, je povzročila v krogih francoske delegacije veliko vznemirjenje. Laval je izgubil s tem edinega zagovornika pariških predlogov in sedaj nima več nikakega upanja, da bi jih še mogel uveljaviti. Največja pa je v francoskih krogih bojazan, da bo sedaj prišla na površje ona struja, ki odklanja vsako koncesijo Italiji in se zavzema za strogo izvajanje sankcij. Posebno pozdravljajo ostavko Hoareja delegati malih držav, ki so poprej ostro kritizirali politiko Anglije, ker upajo, da bo sedaj Anglija po oklepanju zadnjih dni ponovno odločno nastopila za uveljavljanje načel Društva narodov.

Prve posledice

Zeneva, 19. decembra. r. V krogih angleške delegacije se je danes popoldne zatrevljalo, da bo minister Eden predlagal, naj se za jutri skliče sankcijski odbor, ki naj sedaj, ko ni več nobenega dvoma, da so pariški predlogi končno uveljavljeno, postopki, takoj sklepa o poostritvi sankcij in sklene prepoved izvoza petroleja, premo, ga, železa, jekla in drugih surovin za italijansko vojno industrijo. V angleških krogih so pričevali, da se bo morala sedaj akcija za likvidacijo abesinskega konflikta postaviti na nove osnove. Če bodo novi predlogi, ki bi jih naj izdelal odbor Društva narodov, sprejemljivi za Abesinijo in Društvo narodov, kar je osnovni pogoj Anglije, jih prav gotovo ne bo sprejel Mussolini. V tem primeru bo Italija pred svetovno javnostjo še bolj ožgšana kot krivec ter se bodo v nadaljevanju politike Društva narodov morale sankcije avtomatično poostriti vse tako dolgo, dokler Italija ne bo kapitulirala.

Odmev v Rimu

Rim, 19. decembra. r. Vest o ostavki Hoareja je izzvala v rimskih krogih veliko iznenadenje in bojazan, da se bo zdaj napetost med Anglijo in Italijo do skrajnosti poostрила. V vladnih krogih ne prikrivajo, da so mnogo polagali na politiko Hoareja, ki je pokazal zadnje dni nepričakovano popustljivost napram zahtevam Italije. Zato je bil Mussolini tudi odločen, izkoristiti nastali položaj in izsiliti čim

več, dasi bi se morda bil navse zadnje vendar zadovoljil tudi s tem, kar so mu nudili pariški predlogi. V Rimu so bili prepričani, da bo zmagalo tudi v Ženevi Hoarejevo in Lavalovo stališče, tem bolj, ker se je zavzemal za Hoareja sam Baldwin. Ostavka Hoareja pa je prekrizala vse te račune in je Italija sedaj postavljala na pred docela nov položaj, ki ne daje nobe

benega upanja, da bi italijanska politika izsiljevanja koncesij sedaj še uspela. Boje se celo, da bo morala odstopiti celotna vlada Baldwinu, ter da bo prišla na krmilo vlada, ki ne bi bila tako popustljiva napram Rimu, vlada, ki bi najbrže z vso odločnostjo nadaljevala politiko sankcij, kar bi moglo postati usodno za nadaljnji razvoj dogodkov zlasti v Italiji sami.

Hoare se opravičuje pred parlamentom

Privolil je v pariške mirovne predloge, da prepreči razpad DN in odstrani nevarnosti, ki groze Evropi

London, 19. decembra. w. Za današnjo sejo spodnje zbornice, na kateri se je pričela velika zunanje politična debata, je trajalo v vsej javnosti ogromno zanimanje, ki ga je še povečala nenadna ostavka zunanjega ministra in njegova napoved, da bo s poslanskega mesta opravičil svoje postopanje. Tribune so bile nabito polne. Seje je prisostvoval tudi prestolonaslednik princ Waleski, navzoči pa so bili tudi vsi v Londonu akreditirani diplomati in množica domačih in tujih novinarjev. Splošna napetost je prišla do izraza v veliki resnosti, s katero so poslanci čakali na otvoritev seje. Ko je vstopila v zbornico vlada z ministrskim predsednikom Baldwinom na čelu, ni bilo običajnega ploskanja. Zbornica je sprejela vlado izredno hladno.

Takoj po otvoritvi se je prosil za besedo Hoare, ki je nato v triciturnem govoru orisal osnovne smernice svoje zunanje politike in energično zavračal vse napade. Zbornica je spremljala njegov govor z največjo pozornostjo, mu tu pa tam ploskala, ga prekinjala tudi s protesti, v splošnem pa je njegova izvajanja sprejela z odobravanjem. Čestitali so mu celo največji nasprotniki.

Svoj govor je pričel Hoare z izjavo, da je hotel že pred 10 dnevi v spodnji zbornici dati izjavo, da pa je to preprečila njegova nezgoda in fizična utrujenost. Nato je obširno opisal razvoj dogodkov. Poudarjal je, da je od svojega imenovanja za zunanjega ministra imel pred očmi vedno dvoje nalog: preprečenje evropske vojne in izoliranje vojne med Veliko Britanijo in Italijo. Storil je vse, da omogoči mirno ureditev konflikta, obenem pa je lojalno sodeloval pri izvedbi politike sankcij. Anglija je o vsega početka skušala preprečiti vojno v Afriki. Kljub temu je izbruhnila in vsak dan so posledice na vsem sve-

tu postajale resnejše in nevarnejše. Hoare je opozarjal na dogodke na zapadu, na vzhodu, na Kitajskem, v Egiptu, kakor tudi v Evropi. Ni zamudil ničesar, da bi našel izhod iz teh dogodkov, tako na polju kolektivnih ukrepov, kakor tudi na polju pogajanj.

Pred približno 14 dnevi je nastal preokret. Ta preokret je izzval iz napovedi poostrele sankcij s prepovedjo izvoza petroleja. Moglo bi se zgoditi, da bi tudi nečlanice DN sodelovale pri tem in s tem bi se kmalu dosegel konec sovražnosti. Toda dobivali smo tudi poročila, iz katerih izhaja, da bi bila Italija prepoved petroleja smatrala za vojaško sankcijo. Nam se kot narodu italijanskih groženj ni treba bati. Ako bi nas Italija napadla, bi se gotovo z uspehom branili. Toda mi smo se bali, da bi italijanski napad dovedel do razpada DN. V teh okoliščinah sem pred 10 dnevi odstopal v Parizu. Nisem imel posebne volje za to polovanje. Toda od vseh strani so me nagovarjali, naj z Lavalom proučim položaj. Tako je prišlo do dvodnevnih posvetovanj med Lavalom in menoj. Formula, ki je izšla iz teh posvetovanj, ni bila niti francoska niti angleška. Po mojem mnenju se more vzhodnoitalijskih vojnati le na dvojen način: ali s pogajanjem, ali s podjarmenjem. Po mojem mnenju se mora konflikt končati le s pogajanjem. Položaj pa bo postal skrajno resen, ako bi se pogajanja izkazala za nemogoča. V ostalem je položaj še sedaj zelo resen. Gospodarski pritisk na Italijo nas je pripeljal v razne nevarnosti. Nobena druga država članica DN ni stavila v pokret niti enega stroja ali moča. Brez kolektivnega sodelovanja pa je kolektivna varnost nemogoča in brez kolektivne varnosti mora poginiti DN. Imamo izbiro med popolnim sodelovanjem vseh držav DN in med nezadovoljivim kompromisom. Trdno sem prepričan, da je bila moja pot v obstoječih okoliščinah edina mogoča. Ker pa vidim, da nimam več zaupanja večjega dela javnega mnenja, sem izjavil konsekvence. Samo želim, da bo moj naslednik imel več sreče.

Herriot druga žrtev

Zaradi kritike Lavalove politike je minister Herriot odstopil kot predsednik radikalne stranke

Pariz, 19. decembra. a. Minister brez portfelja Herriot je sredi podal ostavko kot predsednik radikalno-socialistične stranke. Za svoj sklep se je odločil po incidentu, ki se je pripetil ob sklepu seje izvršnega odbora radikalno-socialistične stranke, ko je eden izmed članov izvršilnega odbora sprožil razpravo o neenotnem glasovanju radikalno-socialističnih poslancev v poslanski zbornici, kjer je 78 radikalnih socialistov glasovalo zoper vlado. To vprašanje je izzvalo burjo v klubu. Posebno je kričal poslanec Frot, ki je poudarjal, da bi moralo priti do izpremembe sedanje politične smeri. Tedaj je vstal Herriot in izjavil, da ne odobrava tega izjav. Skušal je spraviti v sklad svoj položaj kot predsednik velike stranke s položajem, ki ga zavzema kot minister v Lavalovi vladi. Ker se mu to ni pogrešilo, odstopa kot predsednik stranke. Herriotov odstop je povzročil v izvršnem odboru pravo konsternacijo. Daladier in ostali člani odbora so si zamen prizadevanja, da ga pregovorili k preklju ostavke.

Pariški predlogi izročeni odboru trinajstih

Zeneva, 19. decembra. b. V Ženevi so se danes nadaljevala diplomatska posvetovanja o italijansko-abesinskem sporu. Sestal se je tudi svet Društva narodov, čigar seje so se udeležili vsi člani razen italijanske delegata Aloisija, ki sploh ni v Ženevi. Razprave v svetu so bile deloma zelo dramatične. Po daljši debati je bilo sklenjeno, da se francosko-italijanski predlogi izročijo v proučitev odboru trinajstih, ki se bo sestel, ko bosta prispela odgovora italijanske in abesinske vlade. Prevladuje mnenje, da francoski kompromisni predlog končno ne bo sprejet, ker bo angleška vlada po ostavki Hoareja gotovo vodila politiko integralne obrambe Društva narodov in stroge izvedbe sankcij.

Resolucija, ki jo je sprejel svet DN na svoji današnji zaupni seji soglasno, pravi med drugim:

1. Svet DN se zahvaljuje Franciji in Angliji za izvršeno delo.

Herriot je zapustil sejo z izjavo, da je njegov sklep nepreklicen, čeprav je izvršilni odbor stranke sprejel resolucijo, v kateri ga poziva, naj umakne svojo ostavko. Ni izključeno, da to odstop Herriota kot predsednika radikalno-socialistične stranke izzval ne samo krizo stranke, temveč tudi splošno politično krizo v Franciji.

Tudi Laval pojde

Zeneva, 19. decembra. o. Mednarodni politični položaj se razvija z vso naglico. Politični krogi v Ženevi še povsem resno računajo za bližnjo ostavko Lavalu. Kot njegovega naslednika v francoskem zunanjem ministrstvu imenujejo Edvarda Herriota.

Novinarjem, ki so se danes obrnili na Lavalu v Ženevi z vprašanjem, ali je demisioniral, je dvoumno odgovoril: Sedaj še ne! Iz tega sklepa, da Laval tudi sam ni več prepričan o trdnosti svojega položaja ter da se bo po mešurju pariških predlogov moral najbrže umakniti.

Komunistična zarota proti Hitlerju

Strasbourg, 19. decembra. g. »Kurier von Kolmar« je objavil senzacionalno vest, po kateri je policija v Traunsteinu na Bavarskem aretirala mnogo pristašev tretje internacionale. Baje so bili nekateri na mestu justificirani. Kakor pravi list dalje, gre za udeležence v zaroti proti kancelarju Hitlerju, ki pa se je izjavljal. Podrobnosti o tem nameravanim atentatu ni bilo mogoče dobiti.

Po Beneševi izvolitvi

Splošno zadoščenje — Vprašanje zunanjega ministra
Zakon v počastitev Masaryka

Praga, 19. decembra. b. Vsi češki listi so danes posvečeni včerajšnjim volitvam in novemu prezidentu republike dr. Benešu. Pozna se iz njih, da je Beneševa izvolitev povsod izzvala veliko veselje in zadoščenje, a tudi pomirjenje, ker vidijo v njej jamstvo, da se bo nadaljevala dosedanja politika konsolidacije. V Pragi in po mnogih drugih mestih so bile sinoči manifestacije za novega prezidenta.

Vprašanje zvezjenja vladne koalicije in z njim povezane rekonstrukcije vlade bo rešeno najbrž šele v januarju. Do takrat bo zunanje ministrstvo upravljalo ministrijski predsednik dr. Hodža. Danes je dr. Hodža sprejel dr. Krofto, ki je bil pod Benešem pomočnik zunanjega ministra. Potrdil ga je v njegovi dosednji funkciji. Smatra se za gotovo, da bo pri rekonstrukciji vlade dr. Krofta postal zunanji minister.

Vlada je, kakor znano, sklenila v znak hvalečnosti priznati prvemu prezidentu republike Masaryku dosmrtno prezidentsko plačo in mu odkazati prezidentski dvorec Lany za bivališče. Danes se je sestel ustavno-pravni odbor poslanske zbornice, da da temu skleno zakonsko potrditev. Sočasno je bilo sprejeto naslednje besedilo zakona:

»§ 1. Prvemu prezidentu ČSR dr. T. G. Masaryku gre zahvala za njegovo

delo za osvoboditev in ustanovitev českoslovaške republike.
§ 2. Prvemu prezidentu ČSR dr. T. G. Masaryku se dosmrtno prizna plača prezidenta in se mu dodeli grad Lany.
§ 3. Ta zakon stopi v veljavo z dnem objave, izvršili pa ga bodo vsi člani vlade.

Zagotovljeno je, da bo ta zakonski načrt brez spremembe in brez težko sprejet v obeh zbornicah narodnega predstavništva.

Čestitke našega Sokola

Beograd, 19. decembra. AA. Ob izvolitvi dr. Edvarda Beneša za predsednika českoslovaške republike je Savez sokola kraljevine Jugoslavije poslal tole brzojavko. »Uprava saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, intimno in bratsko zvezana s českoslovaškim sokolstvom se veseli današnje zgodovinskega dne bratskega českoslovaškega naroda. Naše sokolstvo je po namenu, da na zvišeno mesto velikega sinu in Sokola českoslovaškega naroda dr. Masaryka prireja njegov intimni sodelavec in sodelar za svobodo, očiščen Sokol in moč državnik, da bo nadaljeval delo upravljanja in napredka českoslovaškega državnega življenja. Savezna uprava je globoko prepričana, da se bo do vašo upravo dosedanjih prispevkov našli me našima dvema narodoma in njihovim sokolstvom le še okrepili in poglobili ter vas priprave na sokolsko pozdravljamo. Zdravo čestiti Sokol in predsednik bratske slovaške države! — Namestnik starešine Djura Paunković.

„Slovenec“ vprašuje: Kdo je kriv?

Gospodje v Kopitarjevi ulici so si nadeli nehalno nalogo, da v svojih člankih vedno in vedno preiskujejo, kdo da je odgovoren za našo sedanjo vseobčo mizerijo. Njihov recept je enostaven: V teh svojih razgledanjih navajajo ime dr. Kramerja in ga sklanjajo v vseh sklonih in številih, večeje ga z vsako nesrečno okoliščino, z vsakim neuspešnim vladnim ukrepom, z vsakim odkolom, ki je udaril naše gospodarstvo, z vsako državniško potezo, ki je zagnala naš politični voz še globlje v močvirje.

Pri tem pa ima gospoda nesrečno roko, kajti že kratak kronološki razgled polpreteklih let more prepričati vsakega poštenega človeka, kako velika je politična pokvarjenost ljudi, ki na vso silo hočejo svoje grehe ter napake natovoriti na pleča drugih, ki v dočasnem razdobju snolho niso mogli odločiti iz enostavnega razloga, ker tedaj pač niso bili v vladi. V našem uvodniku prošle šteje smo »Slovenec« ne, koliko osezili spomin v tem pogledu. Naša javnost, ki žal še vedno ne pozna vseh metod nasprotnega tabora je presenečena čitala naš kratki izlet v politično preteklost. Iz njega je povzela, da naši nacionalni krogi niso sodelovali v nobeni vladi od leta 1927, do konca leta 1931., to je ravno v razdobju onih petih let, katerih politične, gospodarske in kulturne posledice pripisujejo današnji prepovediteli demokracije dr. Kramerja in njegovim prijateljem.

Začeli smo z volitvami g. Vukičevića. To so one volitve, ki so se vršile v senci blejskega pakta in pri katerih so se prvič v velikaškem stilu vršile volilne zlorabe in po-tvorbe. To so bili časi ko je predsednik vlade g. Velja Vukičević postavil kandida-turo svojega maloletnega sina in se je pri verifikaciji mandata branil, da sam ne ve, koliko je »dete« staro.

V letu 1928. je bil sprejet oni davčni zakon, ki je kakor mora legel na vse naše narodno gospodarstvo in v osnovi izpodkopaval gospodarske temelje našega ljudstva. Ugotavljamo: dr. Kramelj je bil tedaj v opoziciji. Finančni zakon iz l. 1927-28. ko je bil dr. Kramelj v opoziciji, je prenesel vso odločilno finančno kompetenco ob-stanih in občinskih svetov v Beograd, v razdobju petletke (1927-1931) so se zrušili na Slovenijo še drugi ukrepi, kakor nova

šolska bremena, ki so bila natovorzena ob-činam, redukcija dobav trboveljskega pre-moga od 57% na nekaj 25% — vse to in vse drugo tedaj, ko dr. Kramelj ni bil v vladi. Tik pred njegovim povratkom v politiko so mu njegovi predniki v vladi preskrbeli še žitni režim, pa so rogovitili in razsajali proti svojem lastnemu detu in podtikali dr. Kramerju očetovstvo tega pogubnega ukrepa še tudi potem, ko je baš dr. Kramelj žitni režim odpravil.

Tako gre ta veriga obdolžitve in knjiže-nja lastnih grehov na tuji račun vedno dal-je, kajti avtorji računajo, da po zakonu o vztrajnosti mora nekaj obviseti in da z doslednim zatiranjem laž še tako daleč mora postati resnica. Že danes smo lahko prepričani, da bo »Slovenec« že čez par mesecev obesil dr. Kramerju re-dukcije vseh vrst in ga napravil odgovor-nega za dejanja vlad, s katerimi dr. Kram-erj zopet ni imel prav nikakršne zveze.

Da smemo to pričakovati, nam priča ču-nek v včerajšnjem »Slovencu« na drugi strani, kjer je klerikalna gospoda našla univerzalnega krivca, saj pravi dobesedno takole: »Če »Jutro« navaja ta ali oni slu-čaj, ko so se izdajale centralistične uredebe od režimov, v katerih ni bilo JNS ni to noben dokaz, ki bi mogel oslabiti našo tr-ditev, zakaj, če se je to res kdaj zgodilo, potem je bilo to čisto v duhu dr. Kram-erjevega...« ki je vladal tudi takrat, ko njegov oče slučajno ni bil navzoč — saj so Jns-politiki dobro preskrbeli, da se je ta duh temeljito zajedel v ves naš državni organizem.

Razumemo zagotavljanje, da je vsega kriv dr. Kramelj ali pa vsaj njegov duh, kajti v teku onih let, ko je bila gospoda od bivše SLS odgovorna, je bilo potrošeno v državnem gospodarstvu 3 milijarde dinar-jev več, v banovinskem 1185 milijonov di-narjev več, v občinskem pa 2300 milijonov več, kakor v katerikoli enakem razdobju pred to petletko. V istih letih je plačalo ljudstvo še za 750 milijonov dinarjev ku-luka, tako da so vsa javna bremena znašala celih 9 milijard več, nego v katerikoli prejšnjem enakem razdobju. To razdobje ima rekord v trošenju javnih sredstev in ker Slovenije tedaj v vladi ni zastopal dr. Kramelj, bo menda vsem jasno, kdo je so-odgovoren za to, čeprav ne zapišemo ni-kakega imena.

Beleške

„Zakaj smo“

za dr. Korošca?

To vprašanje so si zastavile prekmurske »Novine«, glasilo g. župnika Klekca, in so nanj takole odgovorile: »Zato, ka ma dr. Korošcova politika od začetka Jugoslavije pa vse do zdaj edno stalnost, štore so drugi slovaški pa tuda hrvaški politiki ne meli. Dr. Korošec je v imeni slovaškega ljudstva od vsega za-četka zahteval avtonomijo za Slovenijo i od toga do danesnega dneva ne odstopo. Vnogi naši takzvani demokrati, ali sa-mostojni kmetijci, posebno pa tihi tisti ljudje, šteri se dnes pri nas za Mačkovo kaput skrivajo, so od vsega začetka odali (prodali) Belgrad vso našo samostojnost, vse naše dohodke i trude za eno skledo leče, samo naj so lahko v Belgradu edno ministristvo dobili. Za naše ljudstvo i na-šo zemljo so se pa ne brigali. Zlat pa znajo ešče tak nesramni biti, da ščejo vse svoje grehe zvrnati na dr. Korošca i nje-govo politiko.

Po celim Prekmurju se te dni govori o nekih gospodih, ki z vsakim letom al-son menajo svoje politične »kapute«. Ali mislijo »Novine« te gospode? Ti so pa ze-lo blizu »Novine«.

Prekomasacija občin

Z uredbo notranjega ministra so kraji Voglje, Voklo, Hrastje in Prebačovo v kranjskem srezu izločeni z občine Trbo-je in priključeni k občinam Senjur. Enako je kraj Ivanjscevi v murskosobotskem srezu izločen iz občine Križevci in priključen k občinam Prosenjakovi.

Povratak iz pregnanstva

»Domoljub« poroča: »Od liberalnega re-žima pregnani ravnatelj II. državne real-ne gimnazije v Ljubljani g. dr. B. Remec je po štirih letih pregnanstva dne 13. decem-bra 1935. zopet prevzel svoje mesto.«

Poceni zgražanje

Torkov »Slovenec« se je v pomanjkanju gradiva za odgovore na razna zelo upravi-čena vprašanja, ki jih stvaljajo dan za dnem nanj njegovi čitatelji krčevito okle-nij neke notice v »Slovenskem« »Pokretu« ter skonstruiral iz neke dokaz, da so men-đa Pohorci za »tako zvano unifikacijo šol-skih knjig, ki nai »uži v prečeno likvid-a-ojo slovaškega jezika in miselnosti.« Pred vsem je treba opozoriti, kar je »Slovenec« seveda zamočlal da namreč »Pokrete« prav v isti številki izjavlja, da ni glesilo pohorske

Zoper trdo stolico,

hemoroidne in črevesni katar je naravna
FRANZ-JOSEFOVA
grenčica, večkrat na dan použita, dobro
sredstvo.

Ogi reg. S. br. 16485/35

akcije, marveč svobodna tribuna za vse ju-goslovaško orienrirane ljudi, torej tudi za ljubceve, jevtičevce in druge skupine.

Kar pa se tiče šolskih knjig, smo mi že davno povedli svoje mišljenje o tej zadevi, proti kateri se bori »Slovenec« s tolikim ognjem, na žalost samo s papir-natim. Treba je samo potezati peresa, pa je zadeva rešena in za trajno pokopano v prašnih arhivih ministristva prosvete. Ču-dimo se le »Slovencu«, da tega ne vidi ter še nadalje razburja javnost, ki bi bila lahko mirna, če bi se dale vse težave, ki prihajajo nad slovaško ljudstvo, tako la-hko rešiti, kakor se da. Res ne razu-memo, zakaj te enostavne rešitve ni in ni. Menda samo zato, da gospodom okrog »Slovenca« ne zmanjka gradiva za cenco »zgražanje«.

»Slovenec« ob tej priliki tudi pomiluje »ubogega državnika« Jevtiča, ki da je dan-es nosilec za vse grehe preteklih režimov ter »mora prenašati brce od svojih bivših prijateljev, posnemačevih hbrabega osla, kateri je pridno točkel s kopiti po umira-jočem levu.« »Slovenec« naj se malo po-globi v svoje pisanje v času pred let-rim dni, da bo morda le odkril, da se je ta »ceel« pasel prav pridno na njegovem zeljniku.

Organiziranje JRZ

Poslanci JRZ so prejeli od vodstva JRZ obširna navodila za organiziranje stranke v vseh srezih države. Organiziranje sre-skih odborov JRZ se mora izvršiti v teku božičnih parlamentarnih počitnic, ki bodo trajale do srede januarja. Do takrat mo-rajo biti v vseh banovinskih državah izvolje-ni tudi že banovinski odbori JRZ. Nato bo pristopilo vodstvo JRZ k pripravam za prvi kongres stranke. Kongres, se bo, če bo mogoče, vršil že na pravo-slavni praznik Treh jerarhov sredi februarja ko je dan krstne slave stare radikalske stranke. Ako se kljub vsem naporom ne bi posrečilo izvesti do takrat organiziranje JRZ po vsej državi, potem se bo vršil kongres stranke v prvih dneh aprila.

„Slovenčevemu“

Ahasverju v album

V Münstru se je te dni končala razpra-va proti 15 redovnikom, usmiljenim v bra-tem ki so bili obtoženi, da so se spozab-ljali nad svojimi božjastnimi slobodnimi in norimi bolniki v zavodu Maria Linden-hof. Razprava se je vršila v zavodu sa-mem, kjer je bila zaslšana cela vrsta prič, ki je potrdila, da so bili nekateri obtoženi-ci od višjih cerkvenih oblasti ponovno premeščeni iz zavoda v zavod, ker so se kljub vsem opominom spozabljali nad bol-niki. Deset obtožencev je bilo obsojenih na robijo od dveh let do osem mesecev, pet obtožencev pa je bilo oproščenih.

»Slovenec« bo bržčas tudi to sodbo kvitiral s tem, da ima politično ozadje: na žalost pa se imenuje ta politika — nato-logija.

Zabranjena brošura

»Službeni list« savske banovine ob-avlja da je državno tožilstvo zabranilo razši-rjanje brošure »Selška demokracija v za-mahue, ki je izšla v Zagrebu.

Boji v Abesiniji

Po umiku od Takaze so se Italijani umaknili v gore v ugodnejše postojanke

London, 19. decembra. AA. Reuterjev do-pisnik poroča iz Asmare: Bitka v pokrajini Sire, kjer so Italijani po lastnem priznanju izgubili skoraj 300 mož, se je po italijanskih poročilih končala s porazom Abesincev, ki so izgubili 500 mož. Abesinci so ohrabreni zaradi umika ita-lijanskih čet šli naprej brez kritja, tedaj pa jih je sprejel italijanski ogenj. Abesinci so se prvi mah zmedli, a so takoj srdito na-padli italijanske postojanke. Hoteli so izzvati boj na nož, kar pa se jim ni posrečilo zaradi silnega ognja iz italijanskih strojin in so se morali umakniti na svoje postojanke. Malo pozneje so posežla v boj tudi ita-lijanski letala in tanki ter se je ponovno razvila bitka, ki je trajala vse do mraka. V temi so se abesinske čete umaknile.

Zakaj so se Italijani umaknili

Rim, 19. decembra. AA. Po vesteh iz vzhodne Afrike je bitka v pokrajini med Timketom ob reki Takazi in Dembegi traja-la od 15. do 17. decembra. Dve abesinski četi po 3000 mož sta napadli sprednje po-stojanke italijanske fronte in navalili hkratu tudi z boka. Italijanske čete so abesinske napade zavrnile, vendar pa so dobile na-log za umik ker so zvedele, da je neka abesinska kolona začela prodirati da ob-kolli italijanske čete med Siro in Tembi-nom. Zato so se italijanske čete umaknile vse do črte Asa-Nasamba in se tod utrdi-le.

Abesinske pripombe k pariškim predlogom

Odobritev pariških predlogov bi po mnenju abesinske vlade pomenila prekršitev čl. 10 pakta DN

Zeneva, 19. decembra. d. Abesinski posla-nik v Parizu Volde Marian, ki zasopa svojo državo pri razpravah sveta Društva narodov, je izročil generalnemu tajniku Društva narodov naslednjo izjavo svoje vlade o pa-riških mirovni predlogih s pripombo, da bo končni odgovor Abesinije izročen šele kas-neje.

1. Noben organ Društva narodov ni po-oblaščen, da nasvetuje kakšni njegovi članici odločitev ali zamenjavo kakšnega ozemlja. Pariški predlogi pa skušajo pod krinko za-menjave ozemelj naložiti Abesiniji odstop-tev ozemlja, kar predstavlja kršitev čl. 10. 2. Noben organ Društva narodov ni po-oblaščen, da bi kakšni članici naložili ali pa gospodovalno nasveto al priznanje gos-podarskih pravic na njenem ozemlju. Pariške pobude pa imajo namen prisiliti Abesinijo, naj prizna Italiji gospodarske pravice v zve-zi s policijskimi pooblastili. To pomeni vplivanje na politično neodvisnost Abesinije in prav tako kršitev čl. 10.

3. Noben organ Društva narodov ni po-oblaščen, da bi mogel naložiti kakšni članici izmenjavo ozemlja nad njeno upravo ali izmenjavo svetovalec. Samo članica Društva narodov sama ima pravico napovedi DN za tako kontrolo. Kontrola pa sme imeti samo obliko nesebičnega sodelovanja,

le, tako da obvladajo dolino, v kateri se nahajajo abesinske čete, Italijani so na tej črti odbili abesinske napade, askari pa so začeli sovražnika preganjati. Istočasno se je italijanskemu letalstvu posrečilo razgna-ti abesinske kolone.

Dognano je, da pripadajo abesinske čete, ki so se udeležile te bitke, vojski rasa Imru-ja.

Spopad pri Makali

Asmara, 19. decembra. AA. Sinoči je prišlo južno od Makale do krvavih bojev med sprednjimi četami. Nekemu abesinskemu od-delku se je posrečilo priti neopaženo do ita-lijanskih črt, italijanske čete pa so se hitro zbrale in se jim je pod zaščito strojníc po-srečilo zavrniti sovražnika.

Italijanski komunike

Rim, 19. decembra. AA. Ministrstvo za tisk in propagando je objavilo naslednji komunalne štev. 78:

Na eritrejskem bojišču ni bilo znatnej-sih dogov. Naše letalstvo je obetrelje-vaio zbrane sovražne čete v dolini Take-ze.

Obe novi v Somaliji ustanovljeni uprav-ni oblasti sta začeli redno posloovati s sodelovanjem krajevnih domačinskih obla-sti. V krajevski rezidenca Busleju se na-haja serlez pokrajine Skijaveli, v Gorah-e-ji pa sedež pokrajine Ogadema.

kar pomeni, da mora biti kolektivna in mednarodna, kakor tudi, da mora pre-puščati državi popolno svobodo v izbiri izpomskih svetovalec. Pariški predlogi hočejo pretež-no Italiji priznati kontrolo nad Abesinijo s posebnim namenom, da bi dobila upravo glavnega mesta in velikega ozemlja. Če bi Društvo narodov na to pristalo, bi kršilo čl. 10.

4. Popolna odstopitev gotovega ozemlja in luke Asaba bi bila le navidezna protikon-cesija. To ozemlje in prištevati Asaba sta taka, da bi bilo le od Italije odvzeto, kdaj bi hočela odvzeti Abesiniji nieno last in pro-sto uporabo. Francija in Anglija objavlja-ra razen tega Italiji kontrolo nad tem ozem-lijem. Noben organ Društva narodov ni po-oblaščen, da bi smel tretji državi priznati kontrolo na ozemlju kakšne članice Društva narodov ali pa uporabljati svoj vpliv v tem pogledu, ker bi to pomenilo kr-šitev čl. 10.

Uraden odgovor

London 19. decembra. w. Abesinska vla-da je danes izročila anglešemu in fran-coškemu poslaniku uraden odgovor na pa-riške mirovne predloge. Abesinska vlada pravi da so hiški kakor mandat, zaradi česar jih ni mogla sprejeti.

Kdo je pozabil na Grafenauerja

G. Franc Smodej je napisal v »Slovenec« posojenemu voditelju koroških Slovencev prav lepo posnetko. Na koncu svojega nekrologa je napisal tudi tole: »Ko pa je prišlo do volitev v ustavno skupščino, je ostal (Grafenauer) brez mandata. To ga je ponovno potrla, zlasti še zaradi tega, ker ni mogel naj, nobenega zanj primernega torišča za delo in zaslužek. Domovina se Grafenauerju ni iskazala hvalezna, kakor bi bila njena dolžnost. To ga je tudi nekoli o-odtujilo starih prijateljem, ker je mislil, da zanj nečjejo nisesar storiti. Toda v tem je bil v zmoti. Stari prijatelji so mu osladi zvesti, četudi je morda on sam o tem dvomil...«

Z ozirom na ta neločna izjavanja g. Smo-deja se mi zd. umešno in pokrebnost, da ugo-tovim naslednje: Ko sem bil leta 1931. izvoljen v Narodni skupščini v odbor za prošnje in prižobe, mi je pokojni Grafenauer pozimi 1932. poslal pismo, v katerem me je obvestil, da je po-novno vložil na Narodno skupščino prošnjo za priznanje nacionalnega delovanja, ter me prosil, naj se zavzamem v odboru za to, da bo njegova prošnja čimprej ugodno rešena. Priporočil je še, da se je že opetovano obr-nil v isti stvari na prejšnje slovaške po-slanca, toda žal brez vsakega uspeha. Istočasno me je naprosil tudi predsednik »Kluba koroških Slovencev«, naj storim, kar je v moji moči.

Grafenauerjevo prošnjo sem takoj spravl-j v sejo odbora za prošnje in prižobe, da je bila soglasno priznana Grafenauerju mesečna renta 2000 Din. Poskrbel sem tako da je tudi finančni odbor takoj vzel prošnjo v pre-tres. Priznal je enostavno velike zasluge, ki si jih je pridobil Grafenauer za narodno stvar, izrekel pa se je z ozirom na mesečno rento 1500 Din. Na to je moral pristati: še fi-nančni minister, na kar bi stvar šele prišla v definitivno rešev pred plenem Narodne skupščine in senata.

Bila je to dolgotrajna pot, ki bi lahko tra-

jala pri še tako vztrajnem forsiranju z moje strani, kakor so ekušnje pokazale, še eno ali celo dve leti. Znano pa mi je bilo, da je Grafenauer živel v dokaj bednih razme-rah in da je bil že takrat bolehen. Treba mu je torej bilo hitro pomagati. Pa kako? Bil sem v nemali stiski. V tej zadregi sem se obrnil za svet in pomoč na takratnega aktiv-nega ministra dr. Alberta Kramerja, ki je takoj izjavil, da je treba Grafenauerju za vsako ceno pomagati, kako, o tem da mora še razmisljati. Čez nekaj dni — dr. Kram-er je takrat nadomestil odstopnega ministra zunanjih del — me je poklical k sebi in mi sporočil, da bo odredil, da se bo Gra-fenauerju izplačevala mesečna renta iz fonda ministrstva zunanjih del vse do tlej, dokler ne bo njegova prošnja definitivno rešena v naro-dnem predstavništvu. Velel mi je, naj takoj poizvem, ako je Grafenauer zadovoljen s mesečno rento, kakor jo je sprejel finančni odbor. Grafenauer je ponudbo radoščno sprejel in minister dr. Kramelj je še par dni kasneje podpisal preščenec, da se bo Gra-fenauerju izplačevala mesečna renta 1500 Din iz fonda ministrstva zunanjih del vse do tlej, dokler ne bo njegova prošnja rešena v na-rodnem predstavništvu.

Grafenauerja je ta arečna rešitev njegove stvarni silno obradovala. Dasi bolehen, je prišel v Ljubljano, da se osebnost zbliža dr. Kramerju, ki mu je izposodil ono, na kar je prele celo desetletje zamlan čekal. Od tistega časa je Grafenauer redno dobival v svoje veliko zadovoljstvo svojo mesečno rento. Izposlovali pa mu je niso njegovi stari prijatelji, marveč oni, ki sicer ni-č bili nekoli njegovi politični prijatelji, ki pa so v nem visoki sponožali nacionalnega prvohoritelja koroških Slovencev. Sedaj je dolžnost njegovih političnih prijateljev, da poskrbijo, da bo renta dobivala tudi po-kojnika vdova in ne bo ostala v bedi in pomanjkanju!

Rasto Pustoslemšek,

ZA ČIŠČENJE IN OBNAVLJANJE KRVI

je PLANINKA zdravilni čaj dober regulator. Radi tega učinkuje 6-12 tedensko zdravljenje s PLANINKA-čajem BAHOVEC izredno dobro:

pri slabi želodčni prebavi in zaprtju, pri slabem in nerednem delovanju črevesja in napetosti telesa, pri omotici, glavobolu, nespečnosti in zgagi, pri obolenjih sečne kisline in hemoroidih (zlati žili), pri obolenju jeter, pri nervozni in živčnih boleznih.

Zahtevajte v lekarnah izrecno PLANINKA-čaj BAHOVEC za Din 20.— paket, ki vsebuje samo tedaj pravi PLANINKA-čaj, kadar je paket zaprt in plombiran ter nosi naslov proizvajalca:

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana

Kongresni trg.

Reg. S. br. 14212/10. VII. 1934.

Zasedanje velikega fašističnega sveta

Rim, 19. decembra. o. Na sinočni seji velikega fašističnega sveta, ki se je začela kakor običajno ob 22. in ki so se je udeležili skoro vsi njegovi člani med dru-gimi tudi maršal de Bono, Ciano, Farinazzi in Starace, so razpravljali o pariških načrtih, ne da bi sprejeli kakše posebne sklepe, ker so bili očitno v zadnjem hi-pu obveščeni o senzacionalni ostavki an-gleskega zunanjega ministra. Zaradi tega je bilo tudi sklenjeno da se zasedanje glede na morebiten novi razvoj medna-rodnega političnega položaja odlogi za 48 ur. Javnost je bila po včerajšnjih ma-nifestacijah ki so izzvenele kot protest proti sankcijski akciji nekoliko razočara-na. Kakor znano, je Mussolini napovedal, da bo lahko veliki fašistični svet sklepal na osnovi novih predlogov za mir. Pariški mirovni predlogi so dejansko podani toda Hoareova demisijska kupa, da ne bodo dozo-ri.

O sinočni seji je bil v ostalem izdan

uradna komunike, ki pravi med drugim, da je ministrski predsednik kot tolmáč velikega fašističnega sveta pozdravil maršala de Bona, čegar ime bo ostalo za vse-lej povezano z zmagami pri Adui in Ma-kali. Veliki fašistični svet je nato proučil politični položaj v zvezi s francosko-an-gliškim predlogi. K besedi so se oglašili de Stefani, Volpi, Starace, Federzoni, de Bono, Acerbo, de Vecchi, Farinazzi, de Revel, Ciano in Muzzarini. Prihodnja seja sveta bo jutri zvečer.

Nastopna audienca našega poslanika v Berlinu

Berlin, 19. decembra. b. Kancelar Hitler je kot državni poglavar danes sprejel novega jugoslovaškega poslanika Cincar Mar-kovića. Ob tej priliki izrečena govora sta bi-la prežeta duha prijateljskih odnosov med Nemčijo in Jugoslavijo.

nosno 20. januarja. Vzrok za določitev dveh rokov je treba iskati v dejstvu, ker ima del rudarjev tedenski del pa 14-dnev-ni odgovorni rok. Konferenca delegatov je po dve in pol ure trajajoči debati s 178.000 glasovi proti28.000 sprejela predlo-g izvršnega odbora. Stavka vseh angleških rudarskih strokovnih organizacij se bo to-rej najbrže pričela 27. januarja 1936, če se ne bo medtem ne bo dosegel sporazum. Po zavrženju pogajanjih med vlado, lastniki rudnikov in rudarji je upanje v sporazum zelo majhno.

Novosadska vremenska napoved za da-nes: Polagoma se bo zvedrilo v Primorju in na severozapadu; drugod oblačno, me-stoma dež in sneg. Počas temperature na severu. Dunajska vremenska napoved za otek- Padavine, večinoma sneg, v nižjih legah dež, temperature okoli ničle.

Naši kraji in ljudje

Izložbe in umetnine

Ljubljanci izbirajo najlepša božična darila

Ljubljana, 19. decembra.

Dasi so se božični prazniki približali, vendar Ljubljana v svojem vsakdanjem prometu še ne kaže tiste razgibanosti, ki vsako leto po navadi označuje zadnje dneve pred Božičem. V dobi stiske in štednje so prazniki izgubili svojo raskošno gloriole in povsem v duhu časa je, da tudi trgovci letos svojih izložb, ki so sicer kakor zmerom založene z vsem dobrim in najboljšim, niso odabili s tistimi razpisnimi predložnicami, ki smo ga bili vajeni iz prejšnjih let. Izložbe ljubljanskih trgovin kažejo letos mnogo manj običajnega predprazničnega klica in aranžirani so imeli dovolj okusa, da so znali samo s kalnim simbolom diskretno opozoriti, na bližajoči se najsvetejši praznik družine. Vzoren primer takšne po modernem okusu urejene izložbe so izložbene okna nove Lesjakove modne trgovine v Selenburgovi ulici, kjer dosega estetski učinek še sama smotrna razvrstitev razstavljenega blaga. Kongresni trg je kakor vsako leto do vrha založen z mladimi smrekami, a neugodno vreme, doslej še ni dopustilo, da bi se bila kupčija utegnela razviti. Ljudje pa imajo tudi navado, da pridejo po svoja božična darila, preden jih je treba prigrizati.

Precej živahen promet se za letošnje praznike opazja na umetnostnem trgu. Poleg razstave akvarelstov v Zvezdi, ki je odprta že nekaj tednov, in poleg Gorštova v njegovem ateljeju v Kolizeju, ki je podaljšana do prihodnje nedelje, so v nedeljo otvorili v Jakopičevem paviljonu še svojo razstavo člani Društva likovnih umetnikov, da opozorijo občinstvo nase in na dejstvo, da so umetnine prav gotovo najlepša, najplemenitejša vrsta prazničnih daril. Vsaka skupaj se je razstave udeležilo 13 slikarjev in slikaric in 2 kiparja, v treh dvoranih paviljona pa je zbranih okrog 100 del. Največje pozornosti sta deležni pač obe olji Franceta Pavlovca, tihotajti s fazonom in zajem, ki se po svoji umetniški elementarnosti in dovršenosti pridružujeta njegovemu znamenitemu »Kruhu« in bosta prav gotovo našli kupca, če je le še v Ljubljani kaj ljudi, ki imajo nekaj časa za barvo in umetnost. Po na-

ših starejših krčmah je nabešenih mnogo podobnih motivov, ki so pa po navadi samo importirani klišeji brez estetske vrednosti, obe olji, ki jih je tokrat razstavil Pavlovec, pa sta zrelo umetniško delo, ki bi lahko bilo v okras vsaki sodobno urejeni restavraciji, prav tako pa tudi vsakemu modernemu salonu. Poleg njega sta Jakac in Maleš razstavila dvojico obsežnih, mnogovrstnih serij motivov z Dolenjskega in vedut iz naših mest, Maleš pa ob enem tudi dobrošno število njegovih znanih, priljubljenih, zelo dekorativnih cvetličnih in živalskih motivov.

Izmed najmlajših je odlično zastopan Maksim Sedej, čigar olja in grafike kažejo, da se vedno krepkeje izpopolnjuje in zmerom z večjim uspehom potrjuje nade, ki jih je umetnostna kritika že od vsega početka stavila nanj. Največ občudovanja je deležna njegova preprosta, a tehnično dovršena »Kompozicija«. G. A. Kos je razstavil nekaj novih, zanimivih tihotajti, prav tako Siapernik, ki je prinesel ob enem nekaj novih pokrajin iz štajerske. S številno kolekcijo dalmatinskih in štajerskih vedut je zastopal Zupan. Pregleda pa je razstavila nekaj svetopisemskih motivov po načinu starih kmečkih podol, slikanih na steklo. Saša Santel ima nekaj svojih značilnih alpskih in krajinskih motivov, njegova sestra Henrika pa je zastopana po majhnem portretu in tihotajti. Ivan Vavpotič razstavlja nekaj oljnatih pokrajin iz ljubljanske okolice, Bruno Vavpotič pa svoje lepe, sveže akvarele. Izmed kiparjev sta zastopana samo Peter Loboda in mladi Putrih, prvi z marmornato kompozicijo, drugi s plaketo, oba pa sta vsak na svoj način upodobila mater z otrokom.

V celoti je razstava zanimiva in lepa ter za sluzi čim bolj številnega občinstva. Saj je vstopnina do skrajnosti nizka: 3 Din, dijaki 1 Din. A kar je glavno: naj pridejo te dni v Jakopičev paviljon predvsem tisti, ki imajo priliko in namen, da komurkoli — pa magari tudi samemu sebi — poklonijo kak majhen božični dar. Na nobenem sejmju ne bodo našli lepše, plemenitejše izbire.

Mesec dni po uveljavljenju sankcij

Posledice zastoja v lesni industriji in drugod

Škofja Loka, 18. decembra.

Danes je potekel mesec dni, odkar so stopile v veljavo sankcije. Škofjeloški okraj, ki je bil vasa povojna leta očitno intenzivno navezan na izvoz lesa preko meje jih občuti z vsemi pogubnimi posledicami. Gospodarske težave naših ljudi so takorekoč iz dneva v dan večje. Najvernejšo sliko popolne stagnacije v lesni industriji nam nudi škofjeloška postaja, kjer gospodarita že mesec dni tihota in brezdelje. Izvozili so v 30 dneh le 6 vagonov desk in 4 vagone oglja drugega vrsta. Pač, pripeljali so v Škofjo Loko par vagonov lesnih odrezkov iz Kranja za tvrdko Hajnriharju, ki bo porabila žaganje za kurjavo... To je vse! Industrijska podjetja so že pričela omejevali svoje obrate. Pri Dolencu so odpustili 14 delavcev, pri Hajnriharju pa so posegli po preureditvi mezd. V obeh primerih je seveda prizadeto delavstvo, ki občuti težo vsega položaja zaradi trde zime še toliko bolj.

Žage stojijo. Od Dolenje vasi pa do Zalega loga. Gozdni delavci in drvarji imajo še delo, ker lesni trgovci svojih pogodb ne morejo, brez rizika tožbe, razveljaviti. Drugače bi gotovo tudi tega postalo ne bilo. Tako pa bodo sedaj hodi in ostali lesni spravi do žag — kjer bo kakopak ležal, saj ni na vidiku nobenih kupcev. In še ena nadloga je! Čuje se mnogo o prodaji lesa v Španijo, kar pa stavlja našim prodajalcem posebne ovire. Baje vse naše žage ne morejo užrežati tamošnjim zahtevam, pri hloidih pa, da so tamkraj užga-

ce glede rezanja druge kakor pri nas. Dočim naj bi bila dolžina hloidi v Španiji 3.60 m, se reže pri nas les na 4 metre. Če bi sedaj trgovci šli in les rezali na 4 m, kdo jim bo povrnil škodo, ki bi nastala, če bi pri vsakem hloidi odpadlo o. 40 m lesa?

Tudi na domači trg ni računati. Za spodnje kraje je prikladnejše, da si nabavljajo les kar po rečnih strugah, s čimer pride za dravsko banovino gotovo prej v poštev Savinjska dolina s splavarstvom, kakor mi, kjer je treba ves les naložiti na vagon. Bodi pa tudi povedano, da so trgovci v resnih težkočah glede gotovine, ki zastaja marksiško v Italiji.

Pesem glede oglja ni nič boljše. Zaloge se kopičijo, toda odjemalcev, in trga, ki bi bil pripravljen postaviti lesno industrijo na količjak zadovoljivo višino, ni. V zvezi z lesno trgovino trpe kakopak vsi drugi stanov: kmetje, trgovci, obrtniki, ko pa ni nebenega prometa. Tehnice se ne uporabljajo, voznikov ni, gostilne životarijo.

Trdo stolico,
katar debelega črevesa, neprijeten občutek radi zapake ozdravi naravna
FRANZ-JOSEFOVA
grenčica, ki jo je treba popiti jutraj in zvečer malo čašico.

Oglj. reg. S. br. 12485/35

Skok na koroško stran

Beljak, sredi decembra. Kdor ni smučar, se ob sobotah nerodno pelje na Gorenjsko. V dolgi vrsti vagonov, do koder se more lokomotiva puhati paro, da jih segreje, se udobno razmetajo rogovilari. Če nočeš oslepeti ob konicah smučarskih palic ali se razbiti glav ob dimcah, marš v poslednji vagon, kjer ti je namenjen boljše delež: da naležeš samo skromno pljušnico in hripavost. Snega je na Gorenjskem dovolj, prav gotovo. Tam gori zima in tako cmizdrava, kakor v Ljubljani, kjer dobimo po nautu najlepšega pršica kuvaro aprilske deževje. Na Jesenicah te prepiha rezek severnik, da si mahoma ves kakor krunčel.

Ce sedliš na en dan ali dva na koroško stran, si hitro rešen neprijetnih formalnosti, ki jih zahteva meja. V avstrijskem osebnem vlaku, ki šteje cela dva vagona in je zato tako dobro zakurjen, da se ves otajaš, boš doplačal še poltretji dinar za vožnjo do meje. Skoro deset minut traja vožnja skozi Rožce in go ga ob šestdesetletnici vladanja Franca Jožefa stavili kot eno največjih tehničnih čudev počasi napredujoče stare monarhije. Bodo se v temi svetiljaku znamenja kilometrov, voda curlija v gostih curkih po skalovju. Sredi predora, na ovinkih, kjer so se minerji od obeh strani nekoliko zgrčili, občutimo nekaj sunkov na neravni progi.

Podroški predor je bil po prevratu huda tarča obeh front. Nešteto granat je treskalo v impozantni obod ob vhodu na koroško stran, bližnje poslopje je še danes razde-

jano. Še koliko silnejša od naših branilcev je morala biti ljubezen onih koroških žena in mater, ki so v kratkih premirjih tvegale tihotapski beg skozi dolgi predor zgolj zato, da bi na naši strani videli svoje... Po soteski pod progo se med snegom in ledom izgublja potokček, kolikor ga ni zajetega v dolgo, črno vodovodno cev, napeljana k podroški turbini.

Rosenbach, naša Dorošica. Ali more tuje slutiti, da so to čista slovenska tla in da je narod tod daleč naokrog naš? Kako le, ko se izmed popotnikov iz Jugoslavije malokdo vé, da je prav blizu na desno roko Šentjakob v Rožu, središče najzavednejšega dela koroških Slovencev. Na postaji Rosenbach bodo radovednega tuja morda opozorili na dve majhni granati, ki se tičita v postajnem poslopju. Slovenskemu popotniku pa bodo zapolnili »Jutro« in »Slovenski Narod« in ga prijazno opozorili, da bi ga takšna predznost — namreč zavijanje copat ali kravat v stare slovenske dnevnike — lahko veljala 2000 šilingov globe. To v srednem času, ko je uvoz klerikalne in habsburgovske »Reichsposte« v Jugoslavijo epet dovoljen in ko so tudi pri nas nekateri v groznih skrbah, da se bo slovenska madina na Koroškem pohujšala, če bo po nesrečnem naključju dobila v roke »Naš rod« namesto »Lučke z neba« in namesto »Zamorčica«.

Tu felix Austria nube! V današnji Evropi v dvajsetem stoletju ni nikjer srečnejši in vplivnejši katoličanov, kakor v Avstriji in na Slovenskem.

Ljudje razmišljajo in čakajo odrešilne bilke, ki naj bi jih rešila krute negotovosti.

Ponavljamo zahtevo: Za pozitivitev našega gospodarstva se morajo zavzeti odlo. Člani čimtelji z vso odločnostjo, naši kraji morajo dobiti zaradi uveljavljanja sankcij drug trg, ker grozi sicer, da se zarezajo v brazde našega gospodarstva rane, ki jih bo sila težko izlečiti.

Gospa Zlata Gjungenac-Gavella poje jutri glavno vlogo opere »Salome«.

KINO UNION

Tel. 22-21

DANES
Velika biblična drama v mojstrski
režiji Juliana Duviviera

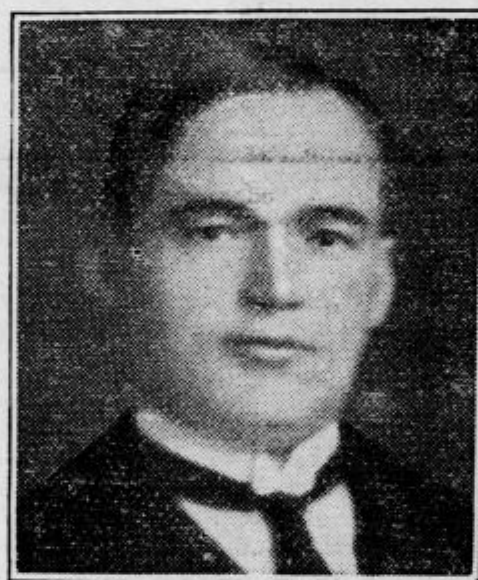
GOLGOTA

Silen uspeh po vsem svetu!

PREDPRODAJA

od 11—12.30 in od 15. ure dalje.

Napredovanje g. Matjašiča

Na zadnji seji ravnateljstva SUZORja je bil dosednji ravnatelj g. Radovan Matjašič izbran za pomočnika generalnega direktorja centralnega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. G. Radovan Matjašič se je pred 50 leti rodil v Kranjski gori. Ljudsko in srednjo šolo je dovršil v Kranju, na dunajski filozofski fakulteti pa je študiral matematiko do leta 1907. Istočasno je študiral zavarovanje, ter že leta 1905 napravil izpit za zavarovalnega tehniika. Avstrijski zavarovalni matematik svetovnega slovesa, vseučiliški profesor Blasche, ki je najemal matematike, da so računali premijske rezerve, je strel nad mladim Matjašičem, ki je prej ko vsi drugi in brez napake dovršil vse delo. Preskrbel mu je namestitev pri notranjem ministrstvu v oddelku za življenjsko zavarovanje. Avtorizacijski izpit iz zavarovalne tehnike je napravil Matjašič že leta 1911. ter postal že tedaj priznana zavarovalna kapaciteta.

Pojdimo že vendar dalje! Ledenice so Ledenitzen. kmalu za njimi stoji Tabor, ki ga je težko prekriti. Mrtvo, spokočno leži Baško jezero, sredi njega prostorni otok Kopališče in weekendske hišice naokrog nemo pričujejo, da je ljubko Baško jezero celeti deležno tujskega prometa. Tudi lična postaja govori o tem. Staro ime Bače pa se po nemško glasi: Fack am See, Sveti Stefan je prava zimska idila: mlin ob potoku, ki teče skozi prijazno vasio, nad vasio pa na vzvišeni planoti starinska cerkev. Na postaji Bekštajnu (Finckenstein) boste čuli glasnejšo, samozavestnejšo govorico koroških mamk in kake brhke Mojce. Pa da, odtod je le uro hoda v Brnico, v najzavednejši kraj od Zile do Roža, kjer so pred tridesetimi leti kje za Ljubljano in Jesenici igrali »Divjega lovca«, kjer še danes stoji tolikokrat preizkušeni Narodni dom, kjer so bile že hude bitke, kjer so doma najboljše koroški pevci. Kako tihotna je vsa pokrajina! Sneg je pobelil ravan, košate smreke se ga le počasi otresajo, zadaj po Karavankah, na Golici in Keni pa se med snežnim plaščem črnijo rebra skal in gozdov.

★

V Beljaku na prostornem kolodvoru ni sence onega prometa, kakor je bil nekoč, da ne omenim svetovne vojne, ko je tu bilo glavno razvodišče za poplavljanje fronte proti Lahom. Danes stoji na stranskih in slepih tirih dolge vrste vagonov, natovornih z lesom. Tovarna celuloze je nedavno ustavila obrat. Če ni plačila z ene strani, potem pač tudi izjemno stališče pri sankcijah ne prinaša blagostanja. Ali šiling se drži visoko, V Beljaku še prav posebno, Za dinarje

Po osvobojenju je nekaj mesecev služboval v Ljubljani pri poverjeništvu za socialno skrbstvo, potem pa je bil pridružen ministrstvu za socialno zavarovanje. Vsi važnejši akti vseh ministrstev, katerih rešitev je zahtevala mnogo matematičnega znanja, so šli skozi njegove roke. Kot strokovnjaka pa so ga ministrstva pošiljala tudi na razne mednarodne konference. Pri takih konferencah je g. Matjašič prihranil naši državi mnoge milijone, še več narodnega premoženja pa je rešil kot organizator zavarovalne službe. Njegovi računi so preprečili nešteto nesolidnih zavarovanj in vse naše javno zavarovanje mora zahvaliti svojo fundiranost in solidnost njegovi sposobnosti in poštenosti. Za ravnatelja SUZORja je bil izvoljen leta 1923. Tudi preko meja obširnega delokroga se udeležuje njegove velike sposobnosti. Tako n. pr. je po zgledu modernih držav ustanovil združenje aktuarjev Jugoslavije, da bi nadaljevalo veliko strokovno delo, kateremu je sam izoral ledino. K napredovanju čestitamo uglednemu rojaku.

Ježiški karambol pred sodiščem

Ljubljana, 19. decembra

Pred kazenskim sodnikom okr. sod. g. Rajkom Lederhasom se je včeraj končala zanimiva razprava o karambolu Magistrovega avtobusa s kamniškim vlakom na Ježici. Nepredvidne vožnje in malomarnosti za železniški promet je bil obtožen sofer Adam Levicki, ki je 23. oktobra letos vozil z avtobusom iz Ljubljane proti Črnučm. Na križišču državne ceste in kamniške proge pri Tavčarjevem dvoru na Ježici je omenjenega dne okoli 18.30 privozil v trenutku, ko je spel kamniški vlak iz Ljubljane na postajo Ježico. Avtobus je zadel ob lokomotivo. Karambol je povzročil precejšnjo gmotno škodo. Od 6 potnikov pa so dobili pri trčenju 3 potniki lažje poškodbe.

Levicki se je zagovarjal, da ni videl vlaka, vlakovodja tudi ni dajal znamenja s predpisanim dolгим piskom, tudi čuvaj ni

Vlom v rajhenburško cerkev pred sodniki

Bivši trapist Blažič obsojen na 10 mesecev in na izgon

Celje, 19. decembra.

Pred tričlanskim senatom celjskega okrožnega sodišča se je včeraj zagovarjal 30-letni delavec Ludvik Blažič iz Zagebja, po rodu iz Trnovca in pristojen v Komen na Krasu. V noči na 2. t. m. je s ponarejenim ključem odprl vrata bazilike v Rajhenburgu, nato je z dletom vkrnil v tabernakelj, ukradel dva zlata ciborija in veliko monštranco v skupni vrednosti 9.000 Din in povzročil na tabernaklju 1.500 Din škode. Obtoženca je zagovarjal odvetnik dr. Dragotin Vrečko.

Obtoženec je priznal vlom. Izjavil je, da so mu bile razmere v Rajhenburgu zelo dobro znane, ker je prej 12 let služil v samostanu tamkajšnjih trapistov. Bil je že preobleden v brata, naposled pa se je navečal samostanskega življenja in je leta 1929. pobegnil. Od takrat se je le s težavo preživljal. Slednjič je bil zaposlen v Frankovi tovarni v Zagrebu, pred poldrugim mesecem pa so ga odpustili. Ker je večkrat bral v novinah in drznih vlogih in tavnah, po katerih oblastvom ni uspelo izslediti zločincev, se je odločil za vlom v

sredi prelaza dajal predpisanih znakov z lučjo. Bila je takrat megla, da ni videl niti 10 m naprej. Priča čuvaj Zagar Fran je temu nasproti trdil, da je dajal primerne znake z roko in lučjo in da takrat sploh ni bilo megle. Vlak je videl na 800 m, avtobus na 160 m pred seboj. Ravnal je po predpisih in navodilih predstojnikov. Obtoženi sofer vozi na tej progi vsak dan 15 krat že 5 let. Čuvaj je tam 3 leta.

Oškodovanci so stavili sila hude zahteve za bolečine. Sodnik je soferja obsodil na 6000 Din denarne kazni v primeru neizterljivosti na 100 dni zapore, v plačilo stroškov, dalje na povprečino 500 in trem poškodovancem za bolečine, za zdravnika in za izgubljeni zaslužek skupaj na 2200 Din. Državni tožilec je prijavil priziv zaradi prenežne kazni.

rajhenburško romarsko cerkev. S seboj je vzel nekega Antona Kurnika, očeta petih otrok. Objubil mu je, da bo v Sloveniji lahko zaslužil nekaj sto dinarjev, načrta za nameravani vlcen pa Kurniku ni razodel. Kurnik je bil tisti večer tako pijan, da se je pri cerkvi vgrudil in zaspal. Tako je Blažič izvršil vlom brez Kurnikovega sodelovanja ter je spravil oba zlata ciborija s posvečenimi hostijami in monštranco v vrečo, potem pa je dragocene dele odlomil in jih spravil v žep, dočim je manj vredne dele zakopal kakih 400 korakov stran na neki njivi kjer so jih po njegovi aretaciji našli. Zupnik Josip Tratnik je že na vse zgodaj prijavil vlom službojočemu orožniku v osebnem vlaku Zidani most — Zagreb. Orožnik je na Vidmu prijel obtoženca in Kurnika, ki sta bila prenočila v tamkajšnji čakalnici in sta se mu zdelo ob vstopu v vlak sumljiva. Pri Blažiču je tudi našel ukradene dele cerkvene zlatnine.

Ludvik Blažič je bil obsojen na 10 mesecev strogega zapore, po odsluženju kazni pa bo izgnan iz Jugoslavije.

Sloves naših čipk

Ljubljana, 19. decembra.

Zadnja modna revija v Trgovskem domu je predstavila naši publiki prekrasno toaletno iz čipke, o kateri se danes vse govori. Sedaj bo razstavljena, da se omogoči ogled vsakomur, ker je treba tudi javnosti pokazati naše dragocenosti, pridnost rok naših deklet in organizacijo dela pri domačih obrtih. V Tičarjevi pasaji v Selenburgovi ulici imamo priliko videti vedno nova ročna dela, čipke itd. Sedaj so razstavljene albumi, za katere delajo vezemine žene in dekleta v Gorjancih v popolnoma originalni narodni tehniki. Za božič se nam obeta nova izložba z najnovejšimi izdelki. Zadnjič čas so začele tudi naše dame segati po modnih čipkah, ki so pač najlepši in najelegantnejši okras damskih toalet. Znamena hrvatska umetnica ga. Zlata Šuflija pravi, da dame sploh ne bi smele nositi strojnih čipk, kakor tudi ne nosijo steklenih biservov namesto pravih, temveč,

da daje lepa ročna čipka vrednost toaleti. Letošnje leto je obiskalo Državni osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani zelo veliko tujcev in primeri s prejšnjimi leti. Razveseljivo dejstvo je, da s mnogimi od njih javljajo in naročajo. To pomeni, da rase cena našega dela v inozemstvu. Najboljši dokaz je n. pr. lež članak o jugoslovenskih čipkah, ki je izšel v berlinski reviji »Frauenfleiss«. Poskrbljeno je, da bodo objavljeni strokovni in propagandni članki, kakor so bili že svoj čas, v francoskih, nizozemskih, danskih in celo po finskih revijah in časopisih.

Letos je zaposlitev naših čipkarič zelo zadovoljiva. Zastužile si bodo vsaj objekte in čevlje. Lahko bi bilo še več zapostavitve, če bi bilo več zanimanja pri onih, ki imajo denar, pa ga še danes puščajo raje za razne drobnarije in obleke v inozemstvu, kakor pa doma.

Pet knjig za 20 Din vam da edino Vodnikova družba

dobro vidni v medlem žarenju, ki se izgublja v sivem ozračju nad mestom. Relief veljanskega pokončanega meča ob stolpu je spomenik Beljačanom, ki so padli za Avstrijo in za nemško imeel, für das Deutschtum. Palača železniški direkcije, odkoder so nekoč krojili usodo slovenskim železniškim uradnikom in nekaj dalje starinska gimnazija, kjer so poučevali tudi možje takega kova, kakor je bil Miha Lendovšek, molčita v noč. Zato pa je prijetno toplo in svetlo nasproti njima v Park-kavarni, ki je za mestce dvajsetih tisočev prebivalcev kar razkošna. Polovica miz v prostiranih dvoranah, katere strop nosijo krasni stebri rdečkastega marmorja, je prazna tudi ob sobotnem večeru. Izvrsten orkester igra majhnim zaključnim družbam višjih uradnikov, trgovcev, majorjev in oberstov, ki so na les takšni v uniformah in kretnjah, kakor so bili pred dvajsetimi leti.

In še enega boste našli na večer v Park-kavarni. Nemškega doktorja, ki je ves po-doben diplomatu grofu Berchtoldu na stara leta: to je naš veliki prijatelj, dosledni zagovornik slovenskih pravic, mož, ki se pre-kleto malo briga za kakšno obrebanje in je pač le ponosen, da so mu Nemci vzdali naslov: der wündische Konsul. Sina je študiral v Zagrebu, da se nauči našega jezika; zdaj je mladi znanstvenik že docent na graški univerzi. Prebiti večer v družbi takega moža, kakor je naš stari nemški prijatelj, se pravi: se verovati v poštenost in v medsebojno spoštovanje. Ob kakem spoznanju se ti na mah še Beljak nekam privesi k srcu. Enen

Božična številka Jutra bo izšla v torek zjutraj,

na kar opozarjamo zlasti velečenjene inserente in naročnike malih oglasov, ki nameravajo izkoristiti njeno tridnevno aktualnost v reklamne svrhe. Prosim pa, da se nam naročila za razne reklamne objave dostavijo najkasneje do sobote zjutraj, ker bomo mogli sprejemati v ponedeljek le še nujne primere.

OGLASNI ODDELEK »JUTRA«.

Domače vesti

* Ljubljanski prijatelji Čehoslovaške rešitaj prezidentu dr. Benešu. Predsednik izvršnega odbora Jugoslovanske-čehoslovaške lige v Sloveniji in ljubljanske Jč. lige dr. Egon Starč je poslal v imenu odbora društev prezidentu čehoslovaške republike dr. E. Benešu brzojavno čestitko.

* Ob šestdesetletnici vseučiliškega profesorja dr. Prijatelja Vas opozarjamo na njegovo knjigo »Predhodniki in idejni ute meljitelji ruskega realizma«, ki jo je izdal Tiskovna zadruga. V tej svoji knjigi je dr. Prijatelj naslikal veličastno sliko ruskega razumnosti iz sreda 19. stoletja. Ze tedaj so se ruski duhovni borili za novega človeka in za novo družbo. »Tej svoji lastnosti je ostal Rus, ta veliki eksperimentator sveta, zvest — do današnjih dni.« Tako se glasi sklepna ocena profesorja Prijatelja o tej dobi, ki ji je posvetil svoje klasično delo. Knjigo poklanja založnica za sedanje božične praznike po zbirani ceni 414 strani obsegaajoče delo (Zbirka »Pota in cilji«) stane za to pri liko samo 12 Din. Da bi ne bilo spoštovale našega jubilarja brez te knjige!

* Diplomirali so večer na juridični fakulteti univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani gospodje. Janez Milčinski in Ljubljane, Karl Kirm iz Presejra in Drago Zalar iz Borovnice. Čestitamo!

* Uprava fonda v korist slepih otrokom v zavodu za slepe v Kočevju sporoča vsem ustanoviteljem dobrotnikom in članom fonda, da se je 17. t. m. čitala v farni cerkvi v Kočevju maša zažalostna za umrle dobrotnike, ustanovitelje in člane fonda. Maši so prisostvovali vsi zolenci zavoda s svojim učitelstvom. Uprava fonda bo v bodoče izdajala posebna poročila z imenikom ustanoviteljev, dobrotnikov in članov fonda. Za vse prispevke darovane fonda se ustanoviteljem, članom in dobrotnikom najiskrejeje zahvaljujemo.

ZA PULLOVERJE PRISTNA ANGLEŠKA VOLNA

Toni Jager, Dvorni trg 1, Ljubljana

* Ciril-Metodova družba za severna ne jo. Te dni so prispelo na prekmurske šole šolske knjige, ki jih je izročila za ubogo učence Ciril-Metodova družba v Ljubljani. Nekateri šole so prejelo do 30 raznih čitank in je tako mnogo šolske mladine do bilo šolske knjige, ki jih sicer ni imela, ker ji jih starši niso mogli nabaviti. Veli kodačni dar družbe je našel v Prekmurju na veliko pohvalo. Učitelstvo pa je na mnogih mestih v znak priznanja tej narodnoobrambni družbi ob priliki izročitve knjig učencem, seznanilo mladino s pr. koristnim delovanjem Ciril-Metodove družbe.

* Preserje in Jarše želijo pošto dostavo. Prešli smo: Ob glavni cesti iz Domžal proti Kamniku ležita stikajoče se dve vasi. Preserje z 56 in Zgornje Jarše z 19 hišnimi številkami. Prva spada baje v okoliš pošte v Radomljah, druga pa v onega poštni Mengeš. Obe vasi sta oddaljeni slabe pol ure od Radomelj in istotako od Mengeša, torej v neposredni bližini kulturnih središč. V obeh vaseh so tovarne, obrtjoje razni obrtniki, trgovci, gostilničarji, stanujejo pa v njih tudi uradniki, delavci, kmetje in še nekaj upokojencev, torej bitja, ki imajo razne kulturne potrebe in nekaterim naj bi pošta v teh potrebah posredovala. Zaenkrat pa se lahko dnevno, tedensko ali poljubno krat pri poštini uradih informiramo, če se je morda kdo v širokem svetu spomnil in nam kako razgledno pošal. Če se to zgodi, potem nam seveda pošto izročijo. Pri pomnijo pa, zakaj se nismo prej oglašili. Naše skromno mnenje je, da bi lahko tudi prebivalci Preser in Zg. Jarš zahtevali, da se z njimi vsaj tako postopa pri razdelitvi kulturnih pridobin, kakor z oddaljenimi gorskimi vasi, ure hoda od pošte, katerim se vsaj parkrat tedensko, če že ne dnevno, pošta dostavlja. Kakšno mnenje ima v tem oziru poštna direkcija v Ljubljani, nam bo v bližnji bodočnosti pokazala, ali pa se bomo morali potruditi, da bo pri prihodnji proračunski debati ta ali oni narodni poslanec predlagal, da se kakemu XY na razpoloženo poveri dostava poštini pošiljk v naših krajih, da vsaj ne bo zaslonj nezasluzene pokojnine prejema!

* Proslava rojstva solca. V Sibeniku slavijo vsako leto 17. decembra rojstvo solca. Ta proslava izhaja iz prastarih časov in je, kakor domnevajo zgodovinarji, ostarek proslav, ki so jih stari Slovani prajali v slavo boža Vida. Proslava se vrši sredi noči. Točno ob polnoči so zazvonili vsi sibeniki zvonovi ter zvonili celo uro. Ljudstvo se med zvonjenjem zbira na ulicah in v poda potem na Poljano, kjer pleše kolo in prepevajo. Letos proslava ni bila tako radostna kakor prejšnja leta. Po ulicah in na Poljani se je zbirala večinoma mladina.

* Split bo dobil radio postajo. V Beogradu bodo gradili veliko radio postajo od 100 kw. v Zagrebu pa drugo postajo od 125 kw. Beograjska postaja bo otvorila dve rejski postaji v Savajevu in Skoplju, zagrebška radio postaja pa bo po tem načrtu otvorila postajo od 5 kw v Splitu.

* Nova bolnišnica v Zagrebu. Na Rebru v Zagrebu so začeli graditi novo veliko bolnišnico. Stala bo 65 milijonov. Zgrajena in urejena bo v dveh etapah. V prvi etapi bodo naslednji oddelki: tuberkuloza, kirurgija, oddelek za bolne jetnike, dermatologija in venerologija, pediatrija, psihiatrija in neurologija. V vseh teh oddelkih bo 515 postelj. V drugi etapi pa bodo urejeni naslednji oddelki: okulistika, ortopedija, otorinolaringologija, ginekologija, vsega skupaj 288 postelj. Krediti za prvo etapo so že določeni.

* Ali lahko radio nadomesti godbo? Lahko, ali samo radijski anarar Siera. Slatina Petanjska zdravi in krepi, zato jo pijte redno tudi Vi!

* Novi grobovi. V Trzinu je v čestiti starosti 80 let umrl ugledni trgovec, posestnik in gostinčar g. Karol Kuech. Pogreb bo danes ob 10. — Na Hramlinški cesti v Ljubljani je umrla gospa Franciska Bricej v 60. letu starosti. Pogreb bo jutri ob pol 15. — Blag jina spomin, žalujocim naše iskreno sožalje!

* Plazovi se trgajo. Medtem, ko je pri nas po snegu začelo deževati, je na Gorjenjskem ves čas naistavjal gost sneg, ki je pokrival naš gorjenjski kot z debelo snežno odejo. Ponekod e pada do pol metra, meter snega. V sredo je »vrag nekako ojužnil in z gora so se začeli trgati plazovi. Tako sta zgraba v soteski med Bohinjsko Belo in postajo Nemeti v dolini dva mogočna plazova, ki sredi nista zahtevala človeških žrtvev, pač pa sta ztrpala železniško progo in povzročila pravejši zastoj v prometu. Proga je bila med stoma zasuta do sto m daleč in do 10 m visoko. Zaradi tega je imel brzovlak vrede do štiri ure zamude, prav tako pa so za kasniti tudi ostali vlaki. Proga so do več. raj opolnili z očistili in je zjutraj promet popolnoma normalen.

* Gorje brezposelnosti v Bosni. Ker iz Bosne zaradi sankcij ne izvažajo več lesa v Italijo se omejujejo veliki lesni obrati in odpušajo delavce. Podjetje »Ugare« je odpustilo te dni okrog 500 delavcev, ravno toliko jih je odpustilo podjetje Feltrinelli, podjetje »Varda« okrog 200, manjša podjetja pa preko 300. Od 1. novembra je odp. puščenih 1500 delavcev. 1. t. m. so bile objavljene velike redukcije v železnici v Zelnici. Odpovedi potoče 21. t. m. in bo za božič okrog tisoč delavcev brez posla. Obilnično je, da jih bodo po novem letu spet sprejeli. Ker so končana dela na progi Pazarić-Tarčin, je odpuščenih 700 delavcev.

Potrebuje li sredstvo za iztrebljenje?
Zgodaj zjutraj boste imeli normalno, milo izpraznjenje, ako boste na predvečer vzeli 2-3
ARTIN-DRAŽEJE
dr. Wandera. Dobivajo se v vseh lekarnah v skatljah po 12 dražeji Din 8.— in v vrečkah po 2 dražeji Din 1.50
Ogl. reg. pod S. br. 12258/32.

* Svoje brke je prodal za 20 Din. Delavec Rasim Bečirovič v Caplinji je imel lepe dolge brke. Zaradi junaških brk ga je zavidal Hamid Begić, ki je te dni Rasimu ponudil dva kovača, če pusti, da mu odreže brke. V prejšnjih časih bi bil Rasim tak ponudbo odločno odklonil, zdaj pa je vzel dva kovača in izgubil brke, ker mu je bil denar v brezposelnosti krvavo potreben. Hamid se je tako rešil zavisti, obriti Rasim pa upa, da mu zrastejo nove brke.

* Smučarji v Avstrijo. Na podlagi turističnih dogovorov med Jugoslavijo in Avstrijo priredi »Putnik« za božič izlet v vsekem v razne kraje Avstrije (Innsbruck, Turracher Höhe, Hellgenbühl). Odihod iz Ljubljane 24. t. m. z brzovlakom ob 9.47. Informacije in prijave pri »Putniku« v Ljubljani.

Najfinejše čajno pecivo prvovrstne potice

TORTE, BOGATA IZBERA OBESKOV ZA BOŽIČNO DREVESCE, BONBONJERE — NAROČITE IN KUPITE V

SLAŠČICARNI PELICON
WOLFOVA 14
in podružnica KONGRESNI TRG

* Lov na divje svinje. Iz Pišec nam pišejo: V nedeljo 15. decembra je bil v tukajšnjih graščinskih hostah lov na divje svinje, ki ga je vodil bivši dolgoletni oskrbnik g. Josip Schagl iz Brežic. Diana je naklonila smrekovo vejico sreskemu načelniku g. Cirilu Poklukarju, ki je z do. bro pomerjenim strelom postrl 3 letnega do 100 kg težkega mrjasa. Štirje čet. narji, baje stara z mladici, pa so udarili nazaj proclji verigo gončev in rešili še tokrat svojo kožo preko meje.

* Dva orožnika žrtvi poplavi. Sele zdaj so našli trupli orožniškega narednika Ivana Sumonje in kaplarja Nikole Turanovića, ki sta blizu skotivirske orožniške postaje pri Bitolju med hudimi poplavi 12. t. m. utonila v divjem hudourniku. Trupla kaplarja so našli kakih 100 m od kraja nesreče, truplo narednika, ki je bil poveljnik orožniške postaje, pa dobra 2 km dalje med vrhami ob potoku. Pogreba obeh žrtvev se je udeležilo orožništvo iz Bitolja in okolice in mnogo civilnega prebivalstva. Narednik Sumonja je bil doma iz Like, kaplar Turanović pa iz Mačve.

* Krivna bitka zaradi otmice. V novopazarskem srezu je prišlo do krivne bitke med vaščani iz vasi Potreba in Gjerekali zaradi otmice levega arnavskega dekleta Derviša Zukovičeve. Derviša je imela svoja g. izvoljenca, starši in sorodniki pa so jo hoteli dati nekemu bogatemu Arnavtu, ki je že imel eno ženo. Derviša je obvestila svojega izvoljenca, ta je najel nekaj sorodnikov in prijateljev, da so dekle odpeljali v njegovo hišo. Sorodniki odvrednega dekleta in zavrnjeni snubeč so organizirali drugo četo in napadli hišo, kamor se je zatekla Derviša. Vsi moške obeh vasi in tudi nekatere žene so se znašli kmalu v bojni nemetežu. Na obeh straneh so bili mrtvi in ranjeni. Mrtvih je 9 moč in fantov, med ranjenimi pa je tudi mlada Derviša. Pred orožniki, ki vodijo preiskavo, nočejo, bojovniki ničesar izpovedati. Otmice spadajo pač med stare arnavske običaje, njen tragičen zaključek pa smatrajo vsi resnigrano za naključje usode.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24
Danes težko pričakovana premiera najaktualnejšega vefilma sezone.
Afrika v plamenu. Afrika vstaja.
BOSAMBO
je senzacija za staro in mlado.
Sodeluje slavni črnski bariton PAVEL ROBESON in lepa mulatka NINA MAE.
Predprodaja vstopnic od 11-1/2. Predstave ob 4, 7 1/2 in 9 1/2 uri.
PREMIERNO KINO

Iz Ljubljane

u— Razgovor o pomožni akciji. Huda gospodarska kriza je povzročila, da se je število brezposelnih in ubožnih znatno povečalo. V tisoče gre število naših somestovan, ki živijo v bedi in pomanjkanju. Vseposredno rešuje pereti problem in blažijo bedo širokih plasti naroda. Ljubljana, ki je vedno storila svojo dolžnost, ne more in ne sme v teh težkih časih ostati ob strani. V svrhu razgovora o »Pomožni akciji« za naše mesto je župan sklical posebno anketo, ki se to vrisla danes ob pol 19. v mestni posvetovalnici. K ankeli so povabljeni razni predstavniki javnosti.

u— Božičnica za revno šolsko deca na Viču. Kakor vsako leto, bo tudi letos občinska uprava s sodelovanjem vseh viških društev priredila revnim šolskim otrokom božičnico in jih sreditvom primerno obdarovala. Napravila se je zbirka po občini, ki je dala današnjim težkim gospodarskim prilikam primeren donos, poleg tega so se zavezala posamezna društva, da bodo s svojimi prireditelji podprla dobrodelno akcijo viške občinske uprave. Sokolsko društvo priredi v ta namen v nedeljo 22. t. m. na svojem odru veseligo »Svojeglavček«. Pri predstavi sodelujejo najboljši viški diletantri in je uspeh zagotovljen. Vabljeni je vsa viška javnost da se predstave udeleži ter s tem pomaga našim bednim otrokom.

u— Javna seja mestnega sveta bo v ponedeljek, 23. t. m. ob 17. v veliki dvorani mestnega poglavarstva z naslednjim dnevnim redom: naznanila predsedstva ter prisega predsednika, podpredsednika in vseh članov mestnega sveta.

u— Opozorjamo na nedeljski intinall koncert Glasbene Matice, ki bo ob četrt na 9. zvečer v Hubadovi pevski dvorani. Intinall koncert se bo vršil pod naslovom »Božični večeri« in obsega izključno le dela, ki so zelo primerna in tudi učinkovita o božičnem času. Sežeži po 10. stojlišča na 5 Din v Matični knjigarni.

u— Pavel Golia na zagrebškem in beograjskem odru. Na štefanovo uprizori Narodno kazališče v Zagrebu Goliovo m. adinsko igrjo »Jurček« v režiji Tomislava Tanhoferja, ki je to igrjo režiral že v Splitu in Osijeku z velikim uspehom. Beograjsko Narodno pozorišče pa pripravljata istočasno uprizoritev Goliove mladinske igrje »Princeska in pastirček« pod naslovom »Knjeginjica in pastirček« v režiji viškega režiserja profesorja Ošpa šesta kot gosta. Ob tej priliki je vredno pripomniti, da beograjsko gledališče s tem komadom uvaia mladinske prelatve na svojem odru in si je za to izbral delo našega mladinskega »sate«.

u— Zamorski vefilim »Bosamb« predstavlja divjo Afriko v pesmi in sliki. Napravljen je po najpopularnejši noveli slovite angleškega pisatelja Edgara Wallacea, ki je osvojil svet s svojimi napetimi historijami. Sijajna je v tem filmu igra zamorskega tenorista Pavla Rotesona. Crni umetnik je svetovno znan in tudi v filmu smo ga že videli, zato pa je zanimivo odkritje nova črna zvezda Nina Mae v vlogi lepote Lilongo. Prvič je nastopila pred filmsko kamero in kako čudovito prirodna je njena igra. To je dekle, ki osvaja s svojo lepoto in preprostostjo. Dejanje je seveda od početka do kraja zanimivo, saj sodeluje več tisoč zamorev raznih plemen. Umetniško vodstvo je bilo poverjeno Aleksandru Koridi, ki je ustvaril že lepo vrsto odličnih filmov. Tudi ta mu je v čast. Film teče v Elitnem kinu Matici ob velikem zanimanju občinstva, ki ljubi za izpremembo dobre eksotične filme.

u— Sokolsko društvo Ljubljana-Šiška. Profesor Dolžan predava drevo ob 20. uri o pravadnih živalih. Po predavanju film »Lažne ustne«. Vstopnina 3.— Din.
u— Ciril Metodove razglednice za božič in novo leto se dobre v trgovinah, trafikah in v pisarni, Beethovnova ul. št. 2.
u— Na 1. rednem obnem zboru društva »Dom visokoslek« je bil izvoljen za leto 1935-36. naslednji odbor: predsednica Cirila Gosak, cand. phil., podpredsednica Zlata Bartol, cand. phil., tajnica I. Mimi Muser, cand. jur., tajnica II. Valerija Glavič, cand. phil., blagajničarka Božica Ravnar, stud. med., knjižničarka Danica Bljak, stud. phil., odbornice Vera Šlapiar, cand. phil., Vera Šermazan, stud. phil., Mira Kostanjevec, cand. phil., Zorka Sodnik, stud. tech. Nadzorni odbor: Erna Lechleitner, cand. phil., Bla Vidic, cand. phil., Erna Muser, abs. phil., Razaodišče: Milena Dobovšek, abs. phil., Vika Pemca, cand. jur., Darinka Tavcar, stud. med.
u— Za božične praznike sta darovala g. in ga. Ivo in Ana Sunaga 300 Din za mestne reveže, brezposlene in uboge otroke. Srčna hvala in mnogo posnemačev.

Zanimivosti iz zemljiške knjige. Oskar Kosler, veleposesnik na Ortniku pri Ribnici, je lastnik obširnega zemljiškega kompleksa na Barju, tj. proti Igu. Ta kompleks je prišel pod agrarno reformo. Zadevna transakcija je bila ta mesec izvedena v zemljiški knjigi sreskega sodišče na korist agrarnim interesantom stanujočim na Igu bližnjih vaseh in v Ljubljani—Barje. Interešentom ki jih je 22 po številu je bilo vsega odstopljeno 103.000 m² zemlje za kupnino 32.470 Din. Privilegirana agrarna ban-

Križarji

u— Sokolsko društvo Ljubljana-Šiška. Profesor Dolžan predava drevo ob 20. uri o pravadnih živalih. Po predavanju film »Lažne ustne«. Vstopnina 3.— Din.
u— Ciril Metodove razglednice za božič in novo leto se dobre v trgovinah, trafikah in v pisarni, Beethovnova ul. št. 2.
u— Na 1. rednem obnem zboru društva »Dom visokoslek« je bil izvoljen za leto 1935-36. naslednji odbor: predsednica Cirila Gosak, cand. phil., podpredsednica Zlata Bartol, cand. phil., tajnica I. Mimi Muser, cand. jur., tajnica II. Valerija Glavič, cand. phil., blagajničarka Božica Ravnar, stud. med., knjižničarka Danica Bljak, stud. phil., odbornice Vera Šlapiar, cand. phil., Vera Šermazan, stud. phil., Mira Kostanjevec, cand. phil., Zorka Sodnik, stud. tech. Nadzorni odbor: Erna Lechleitner, cand. phil., Bla Vidic, cand. phil., Erna Muser, abs. phil., Razaodišče: Milena Dobovšek, abs. phil., Vika Pemca, cand. jur., Darinka Tavcar, stud. med.

u— Za božične praznike sta darovala g. in ga. Ivo in Ana Sunaga 300 Din za mestne reveže, brezposlene in uboge otroke. Srčna hvala in mnogo posnemačev.

Zanimivosti iz zemljiške knjige. Oskar Kosler, veleposesnik na Ortniku pri Ribnici, je lastnik obširnega zemljiškega kompleksa na Barju, tj. proti Igu. Ta kompleks je prišel pod agrarno reformo. Zadevna transakcija je bila ta mesec izvedena v zemljiški knjigi sreskega sodišče na korist agrarnim interesantom stanujočim na Igu bližnjih vaseh in v Ljubljani—Barje. Interešentom ki jih je 22 po številu je bilo vsega odstopljeno 103.000 m² zemlje za kupnino 32.470 Din. Privilegirana agrarna ban-

ka si je pridržala za gotovo dobo v primeru prodaje pravice prvokupa. Veleposesnik Ernest Galle v Zgornji Šiški je prodal Darku Gselmanu, šolskemu nadzorniku v Slov. Konjicah in njegovi soprogi Eli parcelo št. 524/2 k.o. Zgornja Šiška v izmeri 524 m² za 26.200 Din trgovcu Malgaju Nikolaju v Ljubljani VII. pa parcelo št. 422/5 k.o. Zgornja Šiška za 25.950 Din. V Zagrebu stanujejo Angela Toplakova je prodala učitelju na Bevkah pri Vrhniki Josipu Terpinu hišico št. 3 z vrtnom v Mali Colnarski ulici za 100.000 Din.

u— Vlom pri »Desi« pojasnjen. Kakor smo svoj čas poročali, je meseca novembra neznan storilec vlomil v blagajno pisarne trvdke »Desa« na Tyrševi cesti in je po ugotovitvi trvdke odnesel 65.340 dinarjev v bankovcih, dočim je v blagajni pustil za 15.000 Din drobiža. Policija je uvela obširne polizebe in so prišli na sum nekateri nastavljenici podjetja, katerih popolna nedolžnost se je pa kmalu pokazala. Med tem je bila policija opozorjena na brezposelnega trgovskega pomočnika Jožeta Skerjaja, ki so mu bile prilike pri podjetju zaradi rožinskih zvez znane. Fant je imel razmerje z nekim dekletom, ki se je v zadnjem času pričelo elegantno oblačiti. Zaslšana je kmalu priznala, da ji Pepi Skerjaj kupuje obleke in daje denar. Sedaj so fanta aretirali in pri preiskavi našli še 37.000 Din gotovine. Fant priznava, tudi pa, da ni toliko ukradel, izročen bo sodišču zaradi vloma.

Iz Maribora

u— Upokojenci siromašnim tovarišem. V sredo zvečer je bila pri Gambirnu prisrčna prireditve božične obdaritve 22 revnejših državnih upokojencev na pobudo agilnega društva državnih upokojencev v Mariboru. Izrekle so se tople besede priznanja in zahvale, katerim se je s pesniško besedo priključil naš planinski pesnik g. Ljudevit Zorut. Pod vodstvom g. Avenaka so pevci zapeli nekaj primernih pesni, mestna godba pa je pod taktirko g. Koudelke odsvirala razne skladbe. Bil je lep večer, ki so ga upokojenci priredili za božično revnejšim tovarišem.

u— Uvodno predavanje v alpinistični šoli zimskosportnega oddelka mariborskega podružnice SPD je bilo v sredo zvečer v dvorani tukajšnje Ljudske univerze. Predaval je docent dr. Oskar Reza iz Ljubljane o glavnih vremenskih čimiliteljih, ki so pritisk zraka, temperatura, vetrovi, oblačnost, vlaga in padavine. Izvajanja, ki so žela tople aplavze je predavatelj ponazoril z lepimi skiptičnimi slikami.

u— Odločba državnega sveta in plačevanje obinskih davčnin. Z ozirom na pritožbo nekaterih lastnikov novih hiš v Mariboru se je pred državnim svetom v Beogradu razčistila sporna zadeva ter se specialno za Maribor sklepa iz te rešitve, da so nove zgradbe ali deli zgradb z davčnimi olajšavami, torej tudi v njih se nabijajoči poslovni prostori, oproščeni 13% občinske gostiščine, dokler traja olajšava glede državnega davka, in da so na podlagi svojegaanskega sklepa mestnega sveta take zgradbe izvzemši v njih se nabijajoče poslovne prostore oproščene za dobo 6 let tudi vodarine in kanalščine.

u— Rotovski novice. V Mariboru se mudi zaslonnik ljubljanske finančne direkcije, ki vrši pregled in nadzorstvo poslovanja pri mestnem poglavarstvu.

u— O škropljenju sadnega drevja bo predaval ravnatelj Priol 29. t. m. ob 9. na tukajšnji vinarski in sadjarski šoli.

u— Nekaj misli o abesinski vojni bo podal nocoj ob 20. pri »Novem svetu« mariborskim rezervnim častnikom g. Desnica.

u— Kako je z davčninami. Kakor je razvidno iz novega mestnega proračuna, bodo vrgle davščine 16.505.000 Din. Občinske doklade na neposredne davke so doletene na 2.710.000 in so za 397.844 manjše kakor letos. Predvideva se znižanje občinskih take za 10.000 Din, tržnine za 50.000 Din, tehtarine za 20.000 Din, dočim je plovina znizana za 5.000 Din. Samostojne mestne davščine so s splošnem neizpremenjen. le trošarina na vino in vinski mošt se je od letošnjih 1.750.000 zvišala na 2 milijona dinarjev. Trošarina na pivo pa za 50.000 Din. Gostiščina, vodarina in uvoznina so ostale iste. Zvišana je postavka za večjo uporabo vode in kanalščine dočim je vodomersčina znizana za 50.000 Din.

bo božično iznenadenje

u— 17 milijonov dinarjev investicij je predvidenih v novem proračunu Mestnih podjetij. Osebnih razhodki MP se predvidevajo na 2.719.000 Din. Največ dohodkov vržeta blagajni MP po novem proračunskem osnoku električno podjetje in plinarina, in sicer okrog 16 milijonov dinarjev. Najemnine se predvidevajo na 2.034.900 dinarjev.

u— Mestni dolгови. V novem proračunskem osnoku se je radi rednega odplačevanja dolgov znizala postavka od 63.791.755 Din na 60.125.597 Din. Radi tega so tudi predvidene anuitete za 319.000 Din nižje.

u— Rokoborba z neprijetnim koncem. V Oplojni stla na skednju preizkusila svoje moči 30letni posestnik Ferdinand Šmigavec in njegov prijatelj. Pri tem je Šmigavec treščil tako nesrečno na tla, da je obležal z nalomljeno desno nogo in da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

u— Zrtev poklica. V tukajšnji splošni bolnišnici je podlegel poškodbam 56letni krovce-Peter Sodce iz Osijaka pri Sv. Trojici v Slov. gor., ki je bil svojčas pri kritju strehe oadel in si strli hrbenico.

u— Tatvina na Pobrežju. Neizsledeni storilci so se zgledali na podstrežju posestnika in vrtnarja Antona Požarja na Pobrežju in odnesli iz neke oledene košare 8 stotakov, ki so bili last vrtnarskega pomočnika Josipa Tankovića.

Zvočni Kino Ideal

Samo še danes ob 4. 7 in 9.15 uri
nepričakovana premiera vefilma

LJUBIM ŽENE

Clark Gable — Carola Lombard

Ganljiva zgodba žene, ki je žrtvovala vse, da zadrži ljubezen moža.

u— »Doktor« s 30 imeni — v kehi. Mariborska policija je zaprla 29letnega Zida Julija Friedmana, ki je pristojen v Dunavsko banovino. Radi različnih prevar ga poznajo po vseh državah, kjer se je izdal za doktorja in odvnetniškega koncipienta. Nastopil je pod 30 raznimi imeni in so ga izgnali iz Belgije, Francije, Avstrije, Nemčije in drugih držav.

u— 30.000 dinarjev ne 300. Tiskarski škrat se je vtihtopil v večerajšje poročilo o požaru v Lazuici in je iz 3.000 Din škodo napravil 300.

Iz Celja

u— Podporno društvo za revne otroke v Gaberju je priredilo 8. t. m. v telovadnici okoliške deske narodne šole običajno Miklavžovo obdaritev. Društvo je obdarilo 300 otrok in sicer otroški vrtec okoliške šole in druge revne otroke ter nekaj onemoglih starčkov. Odbor se iskreno zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k obdaritvi v tako velikem obsegu.

u— III. obrtniški ples priredi Društvo jugoslovenskih obrtnikov v Celju v soboto 4. januarja v vseh prostorih Celjskega doma.

u— Drzni tatovi pod ključem. Včeraj smo poročali o drzni tatvini 10.200 Din na škodo knjigarniške namenske gđne Julijane G. Še naslednje podrobnosti: Gđna je opazila tatvino, ko se je vrnila v ponedeljek popoldne iz službe v svoje stanovanje na Slomškovem trgu. Policija je kmalu ugotovila, da so tatvino izvršili 22letni brezposelni krojaški pomočnik France C. iz Drobnege dola pri Laškem, njegov 25letni brat Karel in 28letni italijanski državljani Stanko V. France je bil šele pred dnevi izpuščen iz zaporov na podlagi amnestije, njegov brat pa pred dobrim mesecem. Zaprti sta bila zaradi tatvin, ki sta jih bila lani izvršila v raznih celjskih trgovinah in v Trbovljah.

Vsi trije so se po tatvini odpeljali z avto-taksijem v St. Jurij, nato z drugim avto-taksijem v Poljane in slednjič v Hoče, kjer so iskali neko žensko. Ker je niso našli, so se odpravili v Maribor ter vso noč popivali. Agenti celjske policije so se peljali v torek v Maribor in so skupno z mariborsko policijo nadaljevali poizvedbe. Vsi trije tatovi pa so bili med tem že zapustili Maribor. V sredo dopoldne je policija v Celju prejela Karla C. Seveda je tajil tatvino in polovanje v Maribor, policija pa je kmalu nato izvedela, da sta France in Stanko v Drobne doli na Francetovem domu. Tam so ju agenti še tisti večer aretirali in pri njih našli samo 250 Din. Po daljšem oklevanju sta priznala tatvino.

u— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 vefilim »Grof Monte Christo« in zvočni tednik.

Iz Trbovelj

u— V proslavo stoletnice rojstva skladatelja Davorina Jenka je priredil v soboto zvečer priznani oket rudniških namestencev koncert, na katerem je sodelovala tudi konservatoristična gđ. Majda Lovšetova, ki se je prijazno odzvala povabilu okteta. Dvorana Sokolskega doma je bila nabito polna. Navzoče je pozdravil učitelj g. Rihar ter v primernem govoru opisal življenje in delovanje skladateljevo. Pod taktirko pevovodje g. Rude Dolničarja je oket dovršeno odpel svoj program, nakar je burno pozdravljena nastopila gđ. Lovšetova. Prikipen nastop in simpatična zunanost mlade pevke sta namah osvojila srca vseh. Pesmi, ki jih je odpele s svojim zvonkim glasom, so bile nagrajene z burnim aplavzom, tako da je bila primorana večkrat ponavljati. Med nastopom ji je g. Ravnihar izročil v imenu društva šopek lepih nageljinov. Po koncertu se je razvila animirana zabava.

Iz življenja na deželi

SV. BARBARA V HALOZAH. Podružnica sedajarskega in vrtnarskega društva vabi svoje člane in prijatelje sadjarstva in vinogradništva na štefanovo po rani službi božji v šolo, kjer bo imela podružnica v 7. razredu svoj

Gospodarstvo

SUZOR in bolniško zavarovanje privatnih nameščenecv

Ravnateljstvo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu (SUZOR) je imelo 16. in 17. t. m. svojo peto redno sejo v letošnjem letu, ki jo je vodil predsednik Vilim Haramina v navzočnosti odposlanca ministrstva za socialno politiko g. Dusan Jeremica ter dveh delegatov stalnega zdravniškega sveta.

Uprava je na tej seji predložila obsežno poročilo o poslovanju bolniškega zavarovanja v prvih treh četrtletjih letošnjega leta, ki pravi, da je število zavarovancev letos sicer naraslo, vendar je povprečno zavarovana meza padla, kar je povzročilo padec prispevkov za bolniško zavarovanje za 5,9 milijona Din. Pri tem so se povečali nekateri izdatki, zlasti podpore. Vse to je povzročilo, da je v prvih treh četrtletjih 12 krajevnih organov zaključilo poslovanje z deficitom in le 8 s suficitom.

Nadalje je bilo predloženo poročilo v zvezi z odobritvijo pravilnika za dajanje hipotekarnih posojil samoupravnim telesom. Dosele se je na Osrednji urad obrnilo zaradi posojila 74 interesentov (občin), ki iščejo posojilo v skupni višini 206 milijonov Din. Pri večini teh prošnjah pa niso izpolnjeni vsi pogoji, ki se zahtevajo pri dajanju dolgoročnih hipotekarnih posojil v smislu pravilnika. Ravnateljstvo bo o dajanju posojil sklepalo na eni prihodnjih sej.

Najvažnejše vprašanje, o katerem je razpravljalo ravnateljstvo, pa je bilo vprašanje reorganizacije bolniškega zavarovanja privatnih nameščenecv. Pretekli mesec se je v Beogradu vršila anketa skupnega odbora raznih savezov privatnih nameščenecv. Na tej anketi je bila sprejeta resolucija, ki zahteva, da se sedanje kaotično stanje v bolniškem zavarovanju privatnih nameščenecv odstrani z uvedbo obilnega in enotnega bolniškega zavarovanja nameščenecv v okviru splošnega zavarovanja za vso državo. S posebnim pravilnikom naj se predpišejo pogoji za ustanovitev krajevnih organov tega zavarovanja. Minister za socialno politiko je v zvezi s to resolucijo zahteval

od ravnateljstva Osrednjega urada, da po da svoje mišljenje o ustanovitvi takih posebnih krajevnih uradov, za bolniško zavarovanje nameščenecv. Po daljši razpravi je ravnateljstvo SUZORJA sklenilo naprositi navzočega zastopnika ministra za socialno politiko, da izposluje v novem finančnem zakonu amandman, ki naj določi, da se namesto dosedanjih privatno-društvenih bolniških blagajin uredijo blagajne za zavarovanje privatnih nameščenecv kot javne ustanove, zasnovane po načelu samouprave. Te blagajne naj bi kot krajevni organi osrednjega urada vršile zavarovanje privatnih nameščenecv za bolezen, nesrečo, onemoglost starost in smrt v smislu zakona o zavarovanju delavcev, toda pod pogojem, da imajo najmanj 2500 članov na svojem področju. Članstvo pri teh blagajnah naj bi bilo odvisno od pristanka zavarovancev. Nadalje se sklep ravnateljstva glasi, naj se v ta amandman vrstijo pooblastitve ministrstva za socialno politiko, da na osnovi drugega odstavka § 21. zakona o zavarovanju delavcev lahko odredi za take blagajne za zavarovanje privatnih nameščenecv poleg rednih še posebne višje plačilne razrede, ki pa ne bi bili obvezni za zavarovanje pri okrožnih uradih. Blagajne za zavarovanje privatnih nameščenecv bi lahko osnovale posebne fonde za dajanje večjih podpor nego je predvideno v zakonu (višje zavarovanje). Iz teh fondov bi se lahko dajale tudi podpore za nezaposlene nameščenice, dokler se vprašanje brezposelnostnega zavarovanja ne uredi s posebnim zakonom. Člani bolniške blagajne privatnih nameščenecv, ki bi želeli postati člani posebnih fondov za višje zavarovanje, bi morali v ta fond plačevati posebni prispevek v višini do največ 25% rednega bolniškega prispevka. Ta dodatni prispevek bi v celoti padel na breme zavarovanega člana, ki bi bil dolžan ga plačati vnaprej. V zvezi s tem sklepom je ravnateljstvo sklenilo predložiti ministru za socialno politiko tudi potrebne spremembe statuta v tem smislu.

Ravnateljstvo je nadalje odobrilo proračun upravnih stroškov SUZORJA za leto 1936, do čim je proračune krajevnih organov odobrila dan poprej krajevni odbor. Pri sestavi proračuna so bili glede na stanje delavskega zavarovanja reducirani nekateri izdatki, zlasti osebni. Odobreni proračun predvideva za leto 1936, nadaljnjo redukcijo števila uslužbencev, zlasti pri onih krajevnih organih, ki imajo večje število članov na sešede urada ali ekspozituri in ki zaradi teh pogojev okolnosti lažje vršijo zavarovanje. Končno je ravnateljstvo izpolnilo mesto pomočnika generalnega direktorja in je bil na to mesto soglasno postavljen dosedanj direktor strokovnega oddelka g. Radovan Matjašić.

POSLOVNI GOSPOD

in zelo zavzeta gospodinja ne utegneta v miru izbrati Božička med tednom, zato imamo drogerijo v nedeljo

22. 12. 1935.

ves dan odprto.

DROGERIJA GREGORIČ

dr. z o. z.

LJUBLJANA — PREŠERNOVA UL. 5.

Naši klirinški dolgovi nasproti inozemstvu

Narodna banka je pravkar izdala svoje tiskano poročilo za tretje letošnje četrtletje, v katerem navaja med drugim tudi zanimive terjatve o stanju klirinških saldov nasproti onim državam, kjer smo pasivni (starje aktivnih kliringov objavila, kakor znano, tedensko). Ob koncu letošnje, ga septembra smo bili v kliringu s posameznimi državami dolžni naslednje zneske (v milijonih Din skupaj z devizno premijo):

	konec junija	konec septembra
Českoslovaška	170,4	152,5
Francija	83,0	79,3
Švica	6,4	13,4
Belgija	9,1	9,1

V teku tretjega četrtletja se je zmanjšal naš klirinški dolg tako nasproti Českoslovaški kakor tudi nasproti Franciji, povečal pa se je nasproti Švici. Vsem tem štirim državam smo bili ob koncu septembra dolžni v kliringu 254 milijonov. Tej svoti je treba še prišteti 6 milijonov, ki smo jih dolžni v kliringu s Poljsko, tako da znaša ves naš klirinški dolg nasproti inozemstvu 260 milijonov, to je znatno manj nego nam dolguje v kliringu sama Nemčija.

Gospodarske vesti

= Pred trgovinskimi pogajanjmi s Španijo. Kakor smo že poročali, se vršijo v zunanjem ministru v Beogradu priprave za trgovinska pogajanja s Španijo, ki se bodo pričela v najkrajšem času. Gre predvsem za povečanje našega izvoza v Španijo, od koder bi sedaj po uvedbi sankcij nasproti Italiji lahko uvažali mnogo blaga, ki smo ga doslej uvažali iz Italije. Tudi Španija se je začela živo zanimati za naš trg. V Jugoslaviji se mudi odposlanec španskih predelnic zaradi plasmana španskega predeliva, ki naj nadomesti predvilo, ki smo ga doslej uvažali iz Italije.

= Na svetovnem trgu srebra se je v zadnjih dneh zmeda še povečala in je cena ponovno precej nazadovala. Po vestih iz New Yorka se Zedinjene države pogajajo s Kitajsko glede prevzema kitajskega monetarnega denarja od strani Zedinjenih držav v zameno za zlato. Naši bančniki vlada uvedla enak kritiven sistem kakor je sedaj v Zedinjenih državah namreč v treh četrtinah z zlatom in eni četrtini s srebrom.

= Izvoz hmelja iz Českoslovaške, v prvih treh mesecih letošnje hmeljske sezone (september — november) je Českoslovaška izvozila 59.440 starih stotov hmelja v vrednosti 103,7 milijona Kč, do čim je lani znašal v istem času izvoz 70.586 stotov v vrednosti 124,4 milijona Din. Največji izvoz je bil v Nemčijo. Znašal je 13.130 stotov (lani 10.200); pri tem pa odpaše pretežni del na tranzitni hmelj (v glavnem jugoslovanski). Nadalje je Českoslovaška izvozila v teh treh mesecih v Avstrijo 7934 stotov (lani 6438), v Franci

jo 6619 stotov, v Švedsko 6258 stotov (lani 4600), v Švico 5288 stotov (7616), v USA 5228 stotov (7595) in v Belgijo 5074 stotov (11.716).

= Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini dolžnika Antona Škoka, posestnika in lastnika parne žage v Domžalah (poravnalni upravitelj dr. Fra Trampuz, od veljavi v Kamniku; prijava terjatve do 12. januarja, poravnalni nalog 18. januarja 1936, ob 9. v Kamniku, ponuja 40 odstot.)

= Dobave: Gradbeni odelki direktorje državnih železnic v Ljubljani sprejema do 31. t. m. ponudbe glede dobave 2 kompletov kontrolnih tračnic 2.000 države za krampe in 2.000 države za lopate. Direkcija državnega rudnika in Kaknju sprejema do 9. januarja ponudbe glede dobave 4.000 m jeklene vrvi, 550 kg vijakov z maticami, svinčenih cevi, svinčne pločevine okovov za vrata in okna, 14 m usnjene jermene, 100 slaničnjak, 40 rudarskih odev, ameriške platne in 50 rudarskih brisec. Komanda podmorske flote v Titvu sprejema do 5. januarja ponudbe za dobavo večje množine bakrenih in medenih cevi in kompletne kolektorije in do 8. januarja glede dobave posodic za kislino. Komanda pomorskega arzenala v Titvu sprejema do 9. januarja ponudbe glede dobave dinamitov, platinenih cevi, usnja, železnih vijakov, pocinkane železne pločevine, Bergmannovih cevi bakrene žice, električnih žarnic in mavca. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. t. m. ponudbe za popravilo raznega perila. Pri ekonomskem odelku gen. direktorje državnih železnic v Beogradu se vrši 2. januarja javna licitacija za dobavo 18.663 raznih polštah in špihalnih peres za vagonne lokomotive. 3. januarja za dobavo 37 lokomotivskih osi in 16. januarja za prodajo 56.570 kg pepela bele kornve iz delavnice v Nišu. Pri komercialnem odseku vojnootekničnega zavoda v Kragujevcu se vrši 2. januarja licitacija za nabavo 5.000 kg antinoma. 3. januarja glede dobave večje množine reznega jekla. 11. januarja glede dobave samotne opeke, mlte in samotne moke in 13. januarja glede dobave priprav za merjenje pri streljanju.

Borze

19. decembra

Na Ljubljanski borzi je deviza New York danes popuščala in tud London je bil slabši. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi 8,88—8,98. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,95 in v angleških funtih po 246,78, v grških bonih po 30,25, do čim so se španske pesete nudile po 6,75. Nemške kompenzacijske marke so se trgovale Ljubljani po 14,10, v Zagrebu pa po 14,0150.

Na Zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda minra pri tečaju 362—363 za kaso, do prometa pa je prišlo za december po 362. V ostalih vrednotah ni bilo zaključkov.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2962,16—2976,76, Berlin 1755,22—1769,09, Bruselj 736,80—741,86, Curih 1421,01—1428,08, London 214,71—216,76, New York 4330,50—4366,81, Pariz 289,34—290,78, Praga 181,49—182,59.

Curih. Beograd 7,02, Pariz 20,37, London 15,21, New York 308,25, Bruselj 52, Milan 24,82, Madrid 42,20, Amsterdam 208,70, Berlin 123,80, Dunaj 56,85, Stockholm 78, 45, Oslo 76,45, København 67,95, Praga 12,77, Varšava 58, 15, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Efekt

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 362—363, za jan. — marc 362 bl., 7% invest. 76—78,50, 7% stabiliz. 77—78, 4% agrarne 43,50 den., 7% Blajr 70,75—71,25, 8% Blajr 81—82, 7% Drž. hip. banka 75—78, 6% begluške 61—61,50, 6% dalm. agrarne 60,50—62; delnice: PAB 237—240, Trboveljska 121—140, Sečera Osijek 135 bl.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 19. decembra. Začetni tečaj: pšenica: za dec. 101,75, za maj 98,50, za junij 99,625; koruza: za dec. 57,50, za maj 59,50, za junij 61.

+ Winnipeg, 19. decembra. Začetni tečaj: pšenica: za maj 98,875, za junij 99,375.

+ Novosadska blagovna borza (19. t. m.) Zaradi pravoslavne praznika danes borza ne bo poslovala.

+ Ljubljanska borza (19. t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Nudijo se (vse franko vagon nakladalna postaja): pšenica: baška 79,80 kg in banatska 78 kg po 166—170; koruza: baška nova, č. su prime rgnuhsa nit idngdlok ridgoe su primerno suha po 113—115; oves: sla. vonski po 144,50—145; moka baška in banatska Og po 265—275, »2« po 245—250, »5« po 225—230; otrobi: baški po 110 do 115.

+ Budimpeštanska terminska borza (19. t. m.) Tendence prijazna. Pšenica: za marc 18,38—18,39, za maj 18,43—18,44, koruza: za maj 16,41—16,42.

BOMBAZ

+ Liverpool, 18. decembra. Tendence mirna. Zaključni tečaji: za dec. 6,20 (prejš. nji dan 6,22), za maj 6,13 (6,15).

+ New York, 18. decembra. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za dec. 11,29 (11,45), za maj 10,98 (10,97).

DANES ob ¼3 uri

Z. K. D. film

senzacija iz džungle in živalstva

RANGO

in drugo

Sloni, tigri, levi udavi, opice

Sokol

Iz moravsko-šlezjske župe

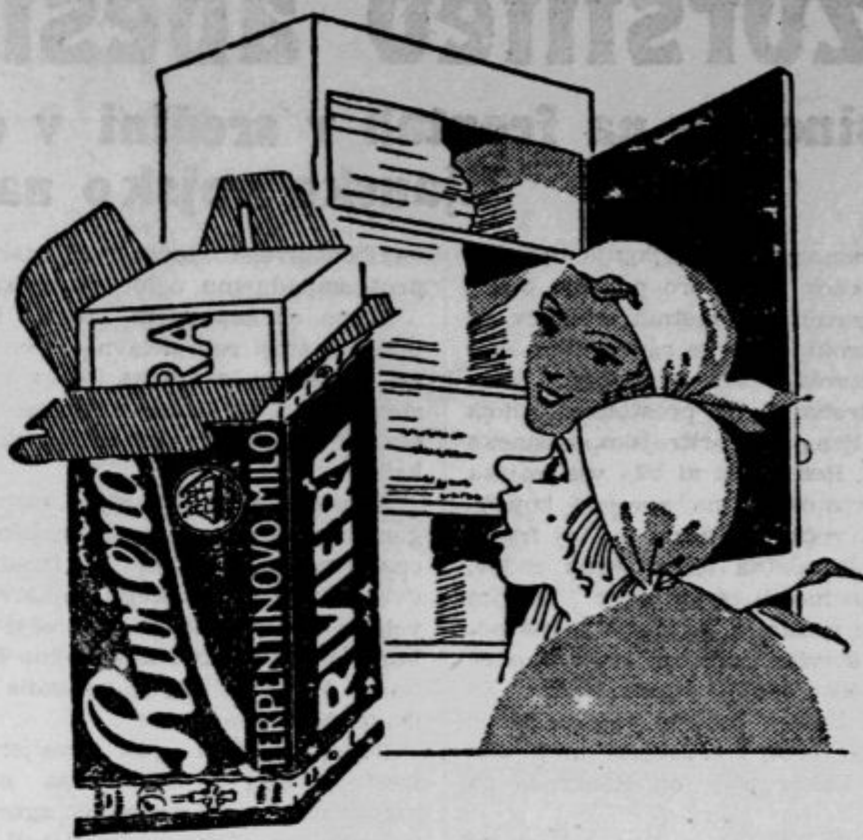
Delavna moravsko-šlezjska župa na skrajnem severu Moravske ki ima svoj sedež v industrijskem centru te pokrajine v Moravski Ostravi, je dostavila izbirnim teknam za vrsto za olimpijske igre tudi nekaj borcev, ki so se dobro izkazali. Prav tako je bila župa zastopana tudi na prireditvi v Vrbovici, kjer so se ocenjevali nastopi za odre in sicer za odredke članice župna vrsta je zavela prvo mesto. Za prihodnje leto pripravila moravsko-šlezjska župa skupno e tješinsko velik župni zlet 7. in 22. junija. Prav tako namerava Sokoli prirediti redne eokolske predstave v moravsko-ostrovskem narodnem gledališču.

Župa je pokrenila letos izdajanje župne lista v obliki časopisa. Dosedaj je izhajal kot mesečnik, spremenil pa se bo v prihodnjem letu v polmesečnik, kar je znak da se je članstvu radi svoje oblike in vsebine priljubil. Težak je položaj župe v socialnem pogledu. Nič manj kakor 676 bratov in sester trpi zaradi brezposelnosti in le težko jih podpira župni socialni sklad. Članstvo še vedno narašča. 1. decembra je bilo 14.412 oseb. Med članstvom je več kakor četrtina članic. 4553.

Občni zbor Sokolskega društva v Lendavi. Preteklo nedeljo je imelo lendavsko sokolsko društvo redni letni občni zbor. Na zbor sta prispela kot delegata bratske župe brata Komac in Ogorelec. Iz poročil funkcionarjev je omeniti zlasti delni župni zlet v Lendavi ko je bil razvit društveni prapor, ki ga je podaril lendavskemu Sokolu Nj. Vel. kralj Peter II. Novo upravo tvori starosta Gonišek Šimon, Zaveznik Franc, Pikuš Berta, Boita Alojzij, Horvat Izidor, dr. Lipnjak Danilo, Jureš Franc, Miklavčič Slavko in Drozdovič Niko. Nova uprava ima težko in obenem častno nalogo da izvrši dograditev Sokolskega doma kralja Petra Osvoboditelja. Graditev doma je popolnoma zagotovljena in se bo z delom takoj z nastopom pomlad začelo.

Objave

Prijava psov. Po razglasu mestnega poglavarstva, ki je nalepljen po mestu, morajo lastniki in rejniki psov (tudi v priključnih okoliših občin in krajev) prijaviti mestnemu poglavarstvu brez razlike vse pse, tudi pse čuvaje in mlade, ki so na ozemlju mestne občine ljubljanske. Prijavitelj je treba psevdne, kakor so navedeni na lepku ustno in sicer od 9. do 13. ure dopoldne pri mestnem poglavarstvu v Gosposki ul. 15/I kjer je plačati tudi pasjo znamko za leto 1936 v znesku 100 Din za vsakega psa. Vsakemu zavarovalniku se bo zaračunala prijava s 1. februarjem 1936 pa vsa taksa v dvojnem znesku. Takse oproščeni so le psi čuvaji.

Zelo se čudi o

starejše perice

ko vidijo bleščečo belo perilo mladib naprednih peric in gospodinj, ki perejo z

Riviera

terpentinovim milom,

ki je izdelano na podlagi olivnega olja

Sadjarski pokret za Veliko Ljubljano

Ljubljana, 19. decembra. Ljubljanski sadjarji in vrtnarji, organizirani v Sadjarskem in vrtnarskem društvu, ki šteje v dravski banovini okrog 200 podružnic, so na sinočnjem običnem zboru pri »Mraku« podali prav razveseljivo bilanco o svojem letošnjem delovanju in napredku. V Veliki Ljubljani bo 6 podružnic in zato je potrebno, da si med seboj določijo smoteren delovni program. Občni zbor je vodil predsednik, nadzornik v pokoj Josip Štrekelj. Iz obširnega tainiškega poročila, ki ga je podal tajnik Gaber, posamezno prav zadovoljive podatke o napredku podružnice in njenem iniciativnem delu za izboljšanje našega sadja, zelenjave in cvetlic. Poleg te podružnice je pokazala podružnica na Barju, ki jo vodi ravnatelj mestne vrtnarije g. A. Lap, letos prav lepe uspehe.

V Veliko Ljubljano prinaša velik del kmetijskega ljudstva, zato bo nujno treba njih sadjarstvo in vrtnarstvo prilagoditi mestnim potrebam. Kakor ima podeželje kmetijske odbore pri posameznih srezih, tako je umestno da se pri mestni občini ustanovi vrtnarski odbor. Prav primerno bi bilo, da bi mestna občina uvedla pouk o serviranju sadja v javnih in drugih lokalih. Odbornik Avgust Ložar, vrtnar v Trnovem, je sprožil akcijo za pobiranje vandalizma po mestnih nasadih. Po solah naj bi se uvedel dan za zaščito prirode da se školska деца pouči o priručni nasadov in njihovi zaščiti. Iz »Kluba dalije« se je sedaj ustanovil »Klub ljubiteljev cvetlic«. Odbor je dalie sklenil najboljši izbor zelenjave za Ljubljano. Prav rentabilen in vzoren je nasad šnargliev. Odbor je podpiral škropljenje sadnega drevoja in ie vse pokrenil, da se obvarujemo pred najnevarnejšim škodljivcem sadja, pred ušjo San José Od. bor je priredil strokovne tečaje nad 15 predavanih in I. pomoško razstavo na velelesimu. Tečaj in predavanja je obiskalo do 4000 oseb. Po poročilu blaginika se je razvila kratka stvarna debata.

Nadzornik Humek je v imenu osrednjega odbora pozdravil občni zbor in poudaril da je ljubljanska podružnica lahko vzor vsem drugim. V priznanje zaslug je bil izvoljen stari odbor. Na novo sta vstopila vanj banovinski referent inž. Josip Skubic in za preglednika g. Zelenik.

Smrt v gozdu

Lendava, 18. decembra. V gozdu, nazvanem Meka v Gornji Bistrici, se je pri sekanju drevja zgodila smrtna nesreča. Brata Žaliga iz Crensovcev sta podirala drevje. Podsekala sta hrast, ki pa je obvisel na drevju. Ko sta ga nato hotela razzagati na dve, da bi ga spravila na tla, se je drevje sprostito ovir, podlo na tla in pritisnilo na zemjo tudi Matjaša Žaliga, ki je takoj ušedil. Nesreča je zbudila mnogo sočutja v vsej okolici.

Nova žrtev tihotapstva iz Madžarske

Lendava, 18. decembra. Na meji je spet padla žrtev tihotapstva. V Murski Šumi ob madžarski meji kakih 600 m na našem ozemlju v občini Plinca so granicarji opazili okrog polnoči dva moža, ki sta prihajala iz Madžarske, noseč na hrbtu tovara. Ker se moža nista ustavila na pozive, marveč sta se pognala v beg sta granicarja začela streljati. Strela zadela enega, ki je padel, dočim se drugi, videc, da ne more uteči, preda. Drugo jutro je šla na kraj dogodka komisija in je ugotovila, da sta bila to Zadravec Franko in Kerovec Ivan, poljske delavca iz Podturna v Međimurju. Kerovec je bil ubit, dočim je bil Zadravec pred oblastvom v nadaljnje postopanje. Tihotapca sta pomenila vsak eno vrečo madžarskega tobaka okrog 35 kg, ki sta ga pri begu odvrtila.

Filatelisti, pozor!

Do konca meseca še lahko naročite izredno lepo izdelano serijo znamk, ki jih je izdala turška vlada ob kongresu Internacionalne feministične aliance v aprilu tega leta. Emisija ima tri serije. Prva ima 7 znamk in stane švic. frank. 1,50; druga ima 12 znamk in stane švic. fr. 5,80; tretja (kompletna) ima 15 znamk in stane 15 švic. fr. Poštuna se računa posebej.

Izdaja obsega samo 100.000 kompletnih serij in bodo neprodane znamke po sklepu turške narodne skupščine koncem leta sežgane, matrice pa uničene.

Emisija je svojevrsna in izreden dogodek v zgodovini filatelije. Prvič se je namreč zgodilo, da je država izdala v čast in priznanje ženskega dela na znanstvenem in humanitarnem polju. Na znamkah vidimo Kemala Atatürka, ki je osvobodil turško ženo, kot predsednika republike, v kateri se je vršil ženski kongres, gospo Chapman Catt, ustanoviteljico feministične aliance, čije član je naš ženski pokret. Daje so na znamkah slike šestih žen, ki so bile nagrajene z Nobelovo nagrado: Curie-Jevo (znanost), Grazio Deleodo, Selma Lagerlöf in Sigrid Undset (literatura), Jane Addams in Berto Suttner (mir). Pet znamk nosi slike simbolov raznovrstnih ženskih poklicev in predstavljajo kmetico, učiteljico, strojevisko, letalko in policistko ter tri volilke ob volilni žari. Na eni znamki je palača Yildiz v Istanbulu, v kateri so se vršile seje kongresa, in končno znamka, ki kaže znak internacionalne feministične aliance.

Znamke se naročajo na naslov: Alliance internationale pour le Suffrage féminin 4, place du Molard, Genève, Suisse.

Velika tatvina v Orient Ekspresu!

Ljubavna pustolovščina elegantne

potnice in sprevednika!

Vse to ob sladkih zvokih

Robert Stolzove muzike v filmu

Riviera—Ekspres

Abenteuer im Südexpress

Charlotte Susa - Karl Diehl

R. A. Roberts

DANES premiera ob 16., 19.15

in 21.15 uri.

KINO SLOGA

Telefon 27—30. Ljubljanski Dvor.

Naše gledališče

DRAMA

Petek 20.: Zaprtio.

Sobota 21.: Frak ali Od krojačka do ministra. C.

Življenje v dobi Ludovika XIV., ki ga imenuje zgodovinska krilica, nam prikazuje drama »Molière«, katere premiera bo za božični dan zvečer. Za to delo našega dramskega repertoarja se vrše velike priprave. V delu nastopi ves moški ansambel. Naslovno vlogo pisatelja Moliere igra g. Levart, ki bo imel v tej vlogi zopet priliko pokazati vso svojo igralsko stvariteljsko moč. Solnčnega kralja Ludovika XIV. bo predstavljaj g. Jerman, Armando ga. Severjeva Maedleino ga. Natlocka. Delo režira g. režiser Kreff.

OPERA

Petek 20.: Zaprtio.

Sobota 21.: Salome. Premiera. Izven.

»Salome« slavno operno delo Richarda Straussa bo v letošnjem repertoarju. Naslovno vlogo poje za Zlato Gjurgjenac. Delo študira kapelnik Stritol. Premiera bo v soboto 21. t. m. Za božične praznike dobimo novo opereto in sicer »Oj ta prešmentani grad«.

V božičnih praznikih bomo imeli novo premiero. Vprizorila se bo prvič na našem odru opereta »Prešmentani grad«. Studira jo kapelnik Neffat in režiser Golovin.

Marihorke gledališče

Petek 20. Zaprtio.

Sobota 21.: Vest. Premiera. B.

Triumf petja!
Novi šlagerji
operne arije

Kieपुरa

„Ljubljencev

vseh žena“

Božična premiera kina Union

Pride!

Razurstitev abesinskih armad

Abesinci so na frontah v sredini v defenzivi, napadajo pa italijansko vojsko na krilih

Terenske razmere, pomanjkanje uporabljenih cest in potov ter skoro popolno nedostajanje primernih prometnih sredstev so bili glavni vzroki, da se je razvrstitev abesinskih čet izvršila šele v zadnjem času.

Vedeti je treba, da je prestolnica Addis Abeba oddaljena od eritrejsko-abesinske meje 700 km. Res je, da ni bila vsa vojska poslana iz prestolnice na severno bojišče in da je bila večina vojakov na tej fronti zbrana iz prebivalstva tamkajšnjih rodov, da pa jih je mogel organizirati in jim dati primerne voditelje, je moral neguš poslati znatno število ljudi iz svoje okolice in večje oddelke svoje stalne vojske. Za to, več deset tisočev broječo vojsko, pa je pomenil pohod proti eritrejski meji isto oddaljenost kakor pot od Beograda na Koroško.

Kakor sodijo, je na severni abesinski fronti zdaj zbranih 200.000 Abesincev. Glavne sile te vojske so razvrščene v širokem pasu 60 do 70 km zračne črte južno od Makale na obeh straneh velike karavanske ceste Makala—Addis Abeba. Poveljstva jim ras Muugeta in ras Kasa. Na zapad je bilo poslanih 30.000 mož pod poveljstvom rasa Ajahu, ki se nahaja v pokrajini severno od Gondarja. Ta leva stranska skupina predstavlja od početka sovražnosti stalno nevarnost za desno italijansko krilo. Če bi ta vojska začela prodirati proti severu, kjer bi ne bilo nobenih italijanskih čet, bi mogla operirati proti

najobčutljivejši točki italijanske fronte, proti zapadnemu delu eritrejske meje.

Tesno ob zapadnem robu Danakilske puščave stoji zelo delavna in energična desna abesinska stranska kolona, ki predstavlja pod spretnim vodstvom rasa Kase stalno nevarnost za italijansko vzhodno krilo.

Abesinske čete ki stojijo nasproti vojski generala Graziani na somalskem bojišču cenijo na 100 mož. Na tej fronti se borita dve skupini abesinskega vojaštva. Prvi poveljuje ras Nasibu na področju pri Daga-burju približno 200 km zračne črte vzhodno od Hararja. Ta je potisnila močne oddelke že do Sasabane.

Druga skupina pod poveljstvom rasa Deste prodira že nekaj časa stalno proti jugovzhodu med strugama zgornje Džube in gornjega teka reke Šebeli. Nedavna bitka pri Lama Šindi je bil boj med predstražami te abesinske vojske in kolono ki jo je general Graziani poslal tja v ogenj. Jasno je da mora sicer počasnio, toda vztrajno prodiranje vojske rasa Deste, ki je med drugim tudi zet abesinskega cesarja, generala Graziani v polni meri vpoštevati pri vseh svojih operacijah.

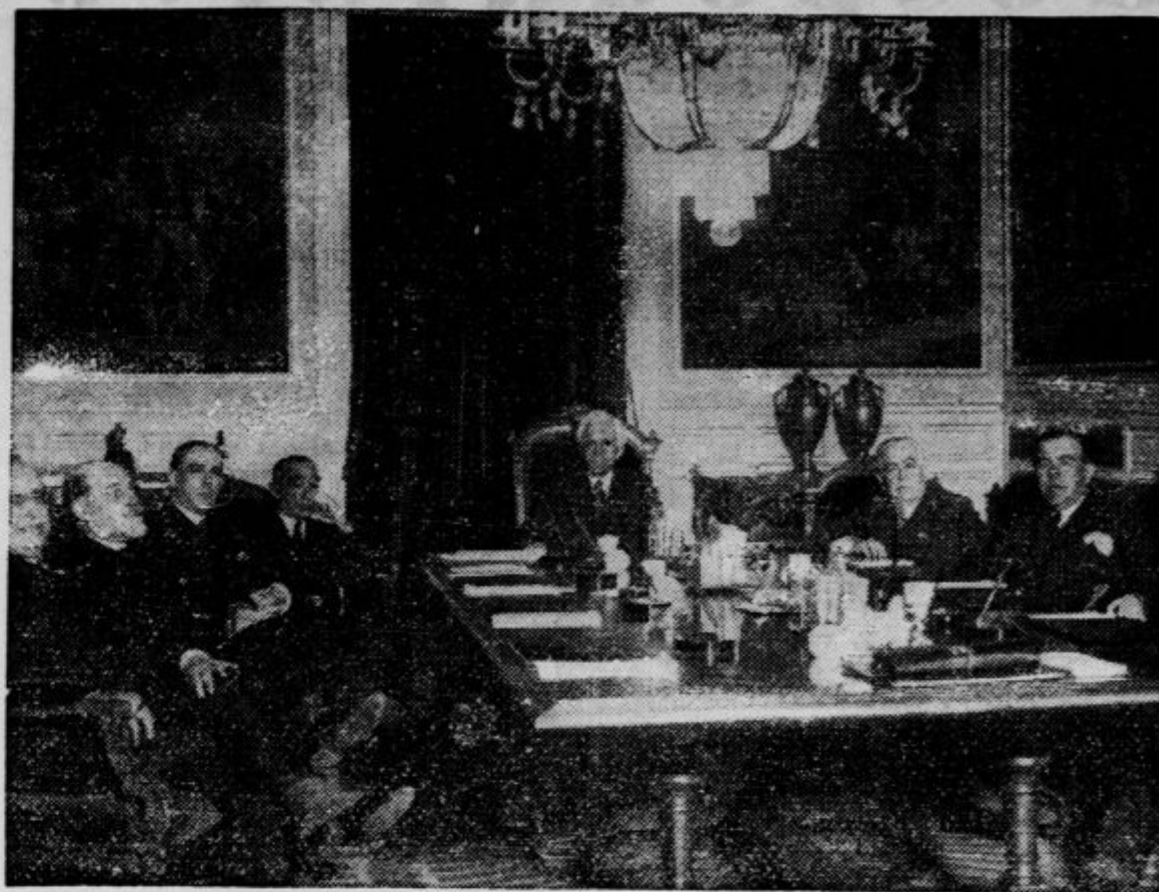
Najboljši zaveznik rasa Deste in rasa Nasibuja je pogosto deževje, ki onemogoča skoro vsakršno gibanje italijanskih motoriziranih oddelkov. Ko je n. pr. po zasledbi Makale bivši italijanski glavni poveljnik de Bono pozval generala Graziani,

ja, naj podvzame energičen sunek preko Goraheje v severno-zapadno smer, so italijanske kolone izgubile celo vrsto tankov in oklopnih avtomobilov, ki so običajni v razmešanem ozemlju. Tudi več drugih motornih vozil, ki so jih poslali na pomoč, se ni vrnilo in so jih Italijani morali pustiti na mestu.

Poleg sil, na bojišču, se zbirajo v bližini in daljnji okolici abesinske prestolnice množične vojaške rezerve. Bojevnike, ki prihajajo v Addis Abebo zlasti z juga, opremljajo v prestolnici, ki je spreminjena v ogromno vojaško taborišče. Abesinci dobe tam obleko, orožje in municijo. Na ta način more neguš vedno iznova pošiljati ojačenja na severno in somalsko bojišče. Število v Addis Abebi zbrane rezerve cenijo na približno 150.000 mož.

Po trenutnem položaju na frontah se more sklepati o nadaljnjih bojih. Abesinci bodo, kakor se zdi, na južni strani Makale trdovratno branili svoje postojanke. Napadali bodo le z zapadnega roba Danakilske puščave ter iz gondarske pokrajine obe krili severne italijanske vojske z namenom, da bi presekali zveze med italijansko fronto in zaledjem. Iz položaja na somalskem bojišču sklepajo, da bodo Abesinci južno od Hararja in Džidžige ostali v ghiblivi defenzivi, napade pa bodo izvrševali v smeri proti jugozapadnemu delu Somalije iz puščave med rekama Džubo in Šebeli.

Španija ima novo vlado

Kabinet Portela Valladaresa na svoji prvi seji ministrskega sveta, ki je bila v nedeljo v Madridu

Medved premagal leva

Dvoboj v medvedji kletki — Kralj puščave premagan

V mestecu Herneju v Nemčiji imajo majhen živalski vrt, ki razkazuje kot največjo posebnost rjavega medveda in leva. Živali pribivata v večji skupni kletki, sta pa medsebojno oddaljeni z mrežno steno. Nikoli nista pokazali kakšnega znaka, da se ne moreta trpeti.

Tedni se je pa zgodilo, da je medved plezal po mreži in se obesil na dvigalno vrata, ki vežejo oba oddelka. Vrata so se odprla. Tedajci je planil lev, ki je ležal dotlej brezbržno v svojem prostoru, v sedev oddelku. Vrgel se je na medveda in ga strgal z mreže. Zdal je tudi kosmatinec zgubil svoj mir in začel preizkušati svoje kremplje nad nepovabljenim gostom.

Nastal je srčit boj, v katerem se je kmalu izkazalo, da ima medved debelejšo kožo in nevarnejše kremplje, kajti zdelal je »kralja živali« z nekoliko udarci šape tako, da je obležal za boj nesposoben v kotu. Pritekel je še čuvaj, ki je hotel z železnim drogom preprečiti, da bi se živali še dalje klali. Ni kazalo, da bo to imelo kakšen uspeh, pa se je osredil čuvajev sin in je stopil v kletko, kjer se mu je s hladnokrvno zvijačo posrečilo, da je zvalil medveda v levov oddelku ter za njim zapril vrata. Lev, ki je sedaj ostal v medvedovem oddelku, je bil tako zbit in poparjen, da ni napravil nobenega poskusa, da bi se lotil pogumnega mladeniča.

Brzi vlak se je iztiril

Nesreča pri Baranovicah — Strojevodja mrtev, 20 oseb ranjenih

Brzemu vlaku Praga-Dunaj se je primerila v torek ob 20. uri 38 minut pri uvozu na postajo Baranovice nesreča. Ko je vozil čez kretnico, se je lokomotiva zaradi prenegele vožnje naglajna na desno stran in se iztirila. Potegnila je za seboj službeni voz in nekaj prvih vagonov. Pod lokomotivo je obležal strojvodja mrtev, dva kurjaka pa sta se rešila s skokom. Kakšnih dvajset potnikov je bilo lažje ranjenih.

Iz Brna in Breclave so takoj poslali v Baranovice pomožne vlake s sanitetnim osebjem. Progo, kjer se je primerila nesreča, so morali za osemnajst ur zapreti za promet. Brzi vlaki so vozili po ovinku, na oseb-nih vlakih pa se je vršil promet s prestopanjem.

Lokomotiva se je potem, ko se je iztirila, vlekla še kakšnih sedemdeset metrov naprej, šele potem se je preuknila. Trije prvi potniški vozovi so bili poškodovani zaradi sunkov, jedilni voz, ki je bil kot četrty uvrščen za njimi, je ostal na tračnicah.

Strojvodjo ponesrečenega trzega vlaka so potegnili mrtvega izpod lokomotive. Piše se Vencel Stejskal, je bil oženjen in ima otroke. Nesrečnika je zasul žareč premog, v katerem je zgorel pri živem telesu. Truplo je dobilo tudi hude opekline, kajti pri nesreči je bruhnil krop iz kotla daleč na-

zaj. Nesreča se je, kakor rečeno, primerila zaradi prehitre vožnje. Strojvodja ni dovolj zavril vlaka, ko je brzel čez stranski tir. Lokomotiva se je zaradi tega zamajala in iztirila in katastrofa je bila tu.

Coogan se je zaročil

Jackie Coogan, ki je zaslovel s svojimi otroškimi vlogami v filmu, se je pred kratkim zaročil, s filmsko igralko Toby Wingovo, ki je na glasu ene najmlajših hollywoodskih lepotic.

ANEKDOTA

Na dvoru Katarine Medicejske je bila gospodična de Vitizova ena najlepših in najduhovitejših dam. Nu, svoje lepote ni skrivala in je bila dovolj širokogrudna v moralnih zadevah. V starosti pa je postala pobožna, okrog štiridesetega leta se je poskusila kot pesnica in je napisala epos »Magdalena«. Po nekem svojem prijatelju je poslala pesnitev kardinalu de Perroux s prošnjo, naj pove svoje mnenje. Ta je dejal: Reci ji, da je prvo polovico Magdalene življenja opisala izvrstno, resnično in popolnoma iz svoje notranjosti.

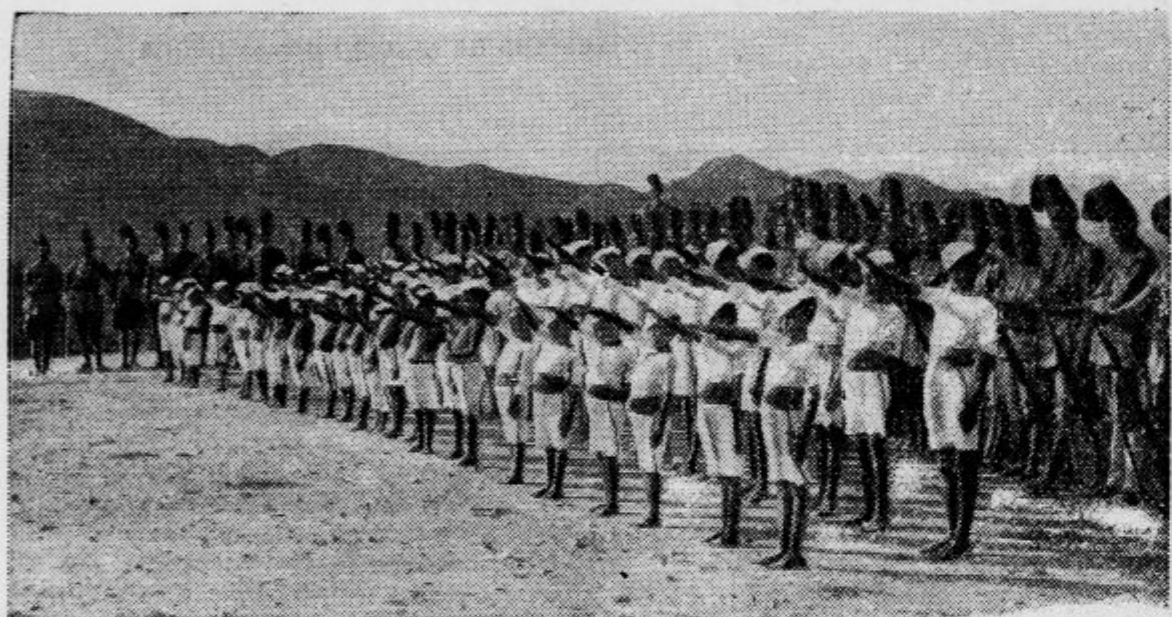
VSAK DAN ENA

Kozel (svojemu tovarišu): »Nikar se ne zaletavaj s takšno silo, saj vidiš, da imava že oba dovolj!«

«Everybody's weekly»

Kolonialne „balile“ v Afriki

Italija je po vzorcu svojih balil organizirala tudi sinove Askarov v Eritreji. Stvorila je iz njih vojaško disciplinirane oddelke, ki pozdravljajo z rimskim pozdravom

Odprava himalajskih veteranov

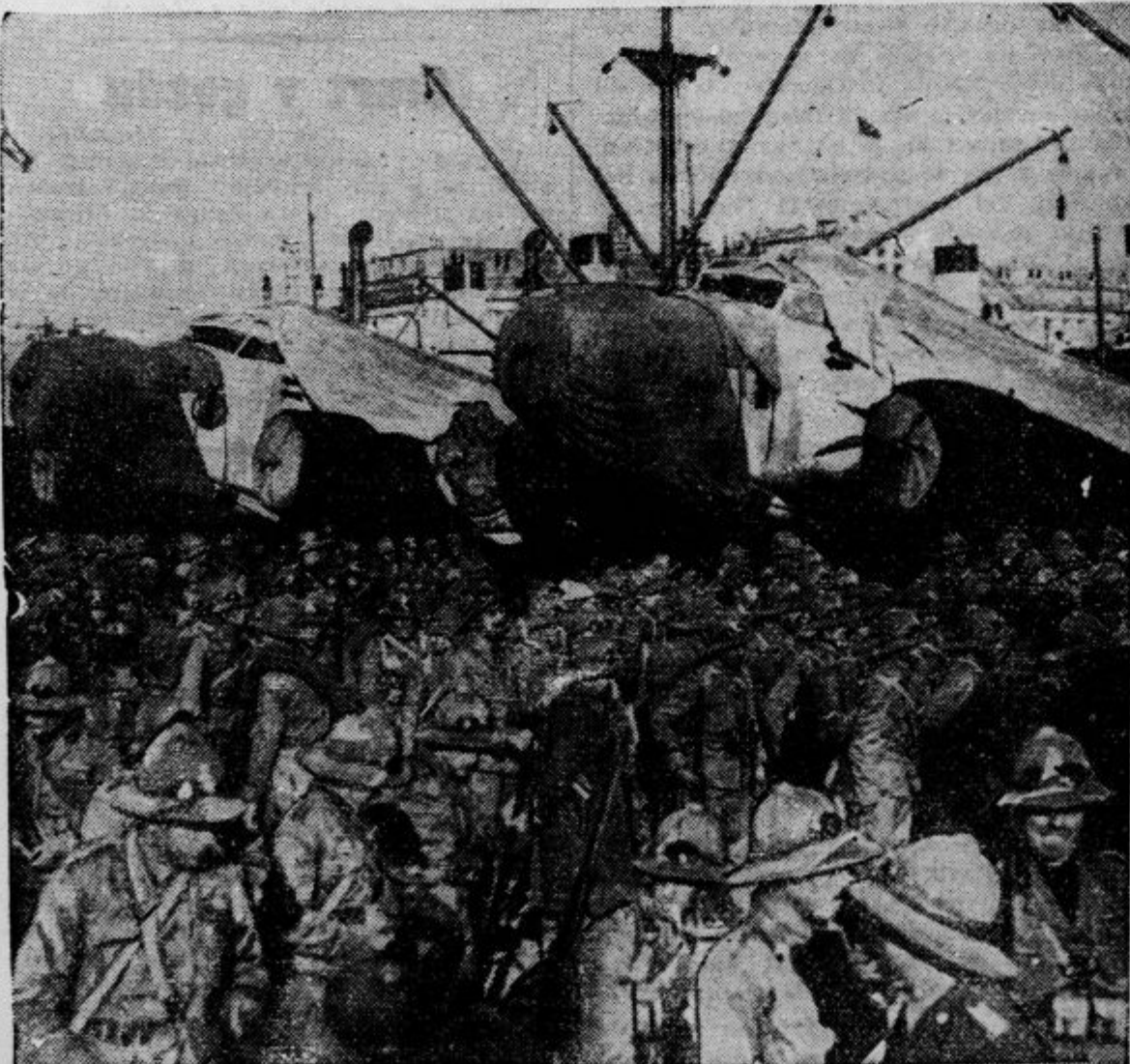
Nov angleški naskok na Mount Everest

United Press poroča iz Londona, da pripravljajo Angleži v bližnjem času nov naskok na Mount Everest. Odprava, ki bo tvegala nevarni poskus, sestoji iz samih preizkušenih hribolazcev, »veteranov« azijskega hribovja. Vodil jo bo sloviti Hughe Rutledge, ki se je izkazal že l. 1933. Spremljalo ga bo dvanajst Angležev. Vodja ekspedicije je, preden se je odločil za svoje spremstvo, vsakega člana bodoče odprave natančno proučil, in to v pogledu znanja in telesne odpornosti.

Rutledge sam je star 51 let in je pre-

živel zadnja leta zaradi študija v samotni na zapadni obali škotske na otoku Gometri. Ekspedicije se bo udeležil tudi priznani F. S. Smythe, ki se je udeležil četrte odprave na Himalajo ter je dosegel višino 8565 m. Tudi E. E. Shipton, ki je prav tako že štirikrat plezal na hrbet himalajskega masiva, bo med njimi. Nadaljni član ekspedicije je Wyn Harris, ki je l. 1929 dosegel vrh Kenye v Afriki. Poleg imena, vanih bodo tvorili ekspedicijo še drugi izkušeni hribolazci, med njimi posebno takšni, ki dobro poznajo azijske razmere in govorniki nepalska in tibetska narečja. Zadnja angleška ekspedicija na Mount Everest l. 1933 se je končala z neuspehom zaradi slabega vremena. Nova odprava upa, da bo zdaj imela več sreče.

Prostovoljci se vkrcavajo za Afriko

Vkrcavanje divizije Tevere v Neaplju. Ta divizija je sestavljena iz samih prostovoljcev italijanske vojske, ki so se zaradi abesinske vojne vrnili iz inozemstva v domovino

V celici smrti

Državni tožilec iz New Jerseyja je podpisal sodni spis, ki se nanaša na usmrtilitev Bruna Riharda Hauptmanna. Mož je bil zaradi ugrabljenja in usmrtenja Lindberghovega prvorojenca obsojen na smrt. Justifikacija se bo izvršila v prvi polovici prihodnjega leta in sicer tisti teden, v katerem bo datum 13.

Obsojenec se nahaja zdaj v trentonski jeletnišnici, in sicer v celici smrti. Ta celica leži samo nekaj metrov od električnega stola, kamor bodo posadili morilec ter mu potisnili na glavo strašno kapo. Noč in dan stražita Hauptmanna dva paznika in noč in dan gori v celici smrti elektrika, da je paznikom vidna vsaka kretnja zločinca. Hauptmann se seveda trdovratno trani umreti. V zadnjem času je zopet poslal guvernerju države New Jersey pismo, v katerem trdi, da je bil obsojen za dejanje, ki ga ni izvršil.

Izvajal je posledice

Angleški zunanji minister Hoare je odstopil, ker se londonska vlada ni strinjala s pariškimi predlogi za likvidacijo afriške vojne. Praktično to pomeni, da je doživel tudi Laval v očeh angleške javnosti hud polom

ALI ŽE VESTE...

da so prošletemu kralju čičaškega polzemlja, ki se ta čas na kazniškem otoku Alcañaz pred San Franciscom pokori za svoje grehe, dostavili račun, po katerem bi moral davčno oblast plačati 110.000 dolarjev za nezakonito prodajo alkohola, in da tudi davčna oblast sama ne ve povedati, kako bo mogoč mož to vsoto plačati?

da je 103letna angleška papiga »Cocky« pred kratkim izlegla jajce in se izkazala proti vsem opredeljenim naziranjem za samico in so jo potem prekrstili v »Henrietto«

da prolajajo v Liverpoolu ta čas kot najnovejše zdravilo ribjo in akvarijsko vodo, ki ima baje v sebi neke zdravilne ribje tekočine?

Okostje v kopalnici

Policijska oblast v Aldringhamu na Angleskem se bavi s skrivnostno zadevo. V neki tamošnji vili je nastal ogenj. Preden so dospeli gasilci, je bila vsa zgradba v plamenih. Edino stanovalko v tej hiši, neko staro po imenu Salisbury so spravili s težkimi opeklina in v bolnišnico, kjer je kmalu potem umrla.

Ko so pospravljali na pogorišču so našli v kopalnici žensko okostje. Policija misli, da gre za telesne ostanke sestre hišne lastnice. Živel sta skupaj, toda Salisburyjeva je nekega dne izjavila, da ji je sestra težko obolela in je zanjo vodila tudi vso korespondenco. Bržkone pa je takrat umrla. Na kakšen način, tega ne bodo po vsej priliki nikoli zvedeli. Veliko pozornost je zbudilo dejstvo, da so našli v hiši velike zaloge papirja, ki je bil prepojen s petrolejem.

Zaklad v granati

V Hagenau na Alzaskem je našel neki hišni lastnik pri popravljanju svoje hiše v zidovju skrit granatni tulec, ki je bil do vrha napolnjen z zlatniki. Najdba predstavlja vrednost 200.000 frankov.

Kulturni pregled

Prof. dr. Kidrič o Prešernu in njegovi dobi

V ponedeljek je bil na ljudski univerzi v Dvorani delavske zbornice redko drugo cen večer. Univ. prof. dr. France Kidrič najgloblji poznavalec našega največjega pesnika, je iz svoje obsežne, izčrpane monografije, ki jo pripravlja za Tiskovno zadrugo in ki v kratkem izide, povzel nekaj najbolj zanimivih poglavij, da prikaže Franca Prešerna kot pesnika in človeka in orisuje dobo in ljudi, ki je z njimi delal in živel. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička, kar priča, da imata Prešeren in njegov sodobni raziskovalec zmerom dovolj številno družino prijateljev in spoštovalcev. V naslednjem nekaj značilnih odlomkih, ki dajejo jasno slutiti snovno, idejno in kritično dograjenost predavateljevega dela.

Prešeren je v slovenski literarni in kulturni zgodovini pritegnil za Trubarjem največ raziskovalcev. Govoriti se da o prešernologiji, ki jo tvori dolga vrsta doneskov, razmetanih po domačih in tujih publikacijah. Če ti zrla vse, kar se je o Prešernu do sedaj napisalo, bi napolnili veliko knjižnico, kajti pisalo je več sto ljudi, a številno člankov je še mnogo višje. Nekateri prešernoslovci so dobrš del svojih pisateljskih sil posvetili Prešernu: Levstik, Levec, Luka Pintar, dr. Zigon, dr. Puntar. Toliko pozornost vzbuja le zelo učinkovit kulturni pokret ali pa izredna pesniška genialnost. Res imata tako obsežno literaturo le dva Slovence. Primorež Trubar, ki je prilagodil versko ideologijo protestantov književnim potrebam slovenske cerkve, in Prešeren, ki je napisal Slovence prvo legitimacijo za sodelovanje na tekmovališču literarne republike.

Izmed momentov, ki so pozneje vplivali na oblikovanje Prešernove osebnosti, je nekaj mnogo pomembnejših, kakor so jih smatrali starejši prešernoslovci. Tako je pesnik v domači hiši ponosnih gorenjskih kmetov rasel ob pogojih, ki ustvarjajo razvajanega in samozavestnega otroka, a razvajanega so ga tudi strici-duhovniki. Šest duhovnikov je bilo v njegovem ožjem sodruštvu, a izpričani so Prešerni tudi v Vrbi že od 16. stoletja dalje. France ni dorasjal v dečka in mladenčca v takih razmerah, da bi bil mogel opaziti vso težo, ki je težila v fevdalnem družabnem redu za kmeta — tlačana, in da bi bila skrala njegova zavest to sovraštvo do tega reda, kakor jo je črpala velika večina kmetijskih otrok. Zdi se, da so Ribiči tlako v begunjski graščini, pod katero so spadali, odkupovali z denarjem. Sporočilo, da so pri Ribičevih imeli »kmetiško košto vselej dobro« in da jim »kruha ni manjkalo nikoli«, namiguje odločno, da je rasei France v hiši imovitega in ponosnega kmetijskega veljaka, ki si je smel kaj privoščiti.

Ti momenti v mladosti so osnova, da je Prešeren pozneje na udarce usode čisto reagiral z večjim pesimizmom, nego je bilo upravičeno.

Mnogo črnila se je že porabilo za osvetlavo Prešernovega razmerja do ilirizma in do Vraza, torej do tendence, da Slovenci opustijo svoj literarni jezik ter sprejmejo srbskohrvatskega. Ni mogoče soglašati s tistimi, ki presoja Vrazov korak še danes samo pod vidikom uskoštva, kakor ga je označil Prešeren. Ta korak je bil pošteno, da si napačno mišljen, sloni na globokem socialnem in kulturnem ozadju ter je imel za Slovence, kar se tiče poglavitne in razširjene preporodne akcije, tudi dobre posledice. Na drugi strani pa tudi tisti nimajo prav, ki proglašajo Vraza za naš vzor. To Vraz Slovence ne more biti, kakor nobenemu narodu, ki živi in hoče živeti svoje kulturno življenje, ne more biti vzor sin, ki je zapustil domačo njivo.

Do najnovejšega časa je razdvajalo Slovence vprašanje o pravilnem Prešernovem odnosu do vere staršev: vprašanje, ali je verjeti poročilom, po katerih bi bil v verških stvareh vsaj zelo indiferenten, ali pesnitvam, kot je »Krst«, ki bi utegnil prepričati vsaj za neko dobo tudi za drugačno stališče. V najnovjšem času prevladuje mnenje, da utegne biti ta spor nepotreben, ker rabi pesnik tudi snovi in simbole iz religiozne območja kot poetična sredstva, da ponazori svojo resignacijo in odpoved.

L. M.

Predavanje, ki ga je imel univ. prof. dr. Kidrič v tork v Ljubljanskem klubu, je bilo bistvena izpopolnitev ponedeljskih izvajanj. Obravnavano je ozadje Prešernove življenjske slike: okolje, v katerem je pesnik živel kot 28 letni mož, socialne razmere, ki je od njih v nemali meri zavise la njegova osebnost in ki jih odražajo tudi Prešernove poezije. Torkovo predavanje dr. Kidriča je bilo nekaj idealni prezre Ljubljane v letu 1828: majhnega mesta z njegovimi cerkvami, uradi in zavajinšči; njegovo družbo, v kateri je še živel hierarhično pojmovanje 18. stoletja, dasi so nove gospodarske razmere vedno bolj izpodkopavale ostanke fevdalizma. Ljubljana

z bogatim trgovstvom in slabo plačanim uradništvom; Ljubljane z njeno nemško navlako, pod katero sta se skrivala ali kognopolitiska ravnodušnost ali v navadah in uslužnosti otrplost, nezavednost. Tedanje goštilne, bidermeierski stil v modi ureditvi tanovanj in sploh način življenja zanimaja in navade tedanjih Ljubljancev — vse to in še mnogo drugega je začelo pred poslušalci in poglombo pogled v Prešernovo dobo. Sredi te tipično »notranjeavstrijske« provincialnosti je deloval krog preporoditeljev in iz njega je vzplamenel Prešernov pesniški genij. Predavanje, ki ga je čital prof. dr. Kidrič v Ljubljanskem klubu, je posebno poglavje velike monografije, ki izide kmalu v obsežnem zvezku monumetalne izdaje Prešernovega dela (Tiskovna zadruga). Predavatelj je s tem odlomkom iz svoje študije pokazal, da bo njegova monografija še prekosila pričakovanja številnih naročnikov nove definitivne izdaje Prešerna.

V podobnem smislu se mu je zahvalil klubov predsednik dr. Fran Windischer, ki je navezal na predavanja tudi nekaj primerjav med razmerami pred dobrimi sto leti in sedaj — primerjav, ki so se vsiljevale same po sebi. Predavanje je bilo dobro obiskano, med drugimi odličnimi člani in gosti je bil navzoč tudi češkoslovaški konzul Minovsky.

—o.

Mrakov „Lincoln“ v Pragi

O Mrakovski drami »Lincoln« je najprej pisal pri nas — in sicer v kulturnem pregledu »Jutra« — g. Janez Rožencvet. Letos se je za to delo zelo toplo zavzel srbski književnik g. Miloš Crnjanski, ki je večidel te drame tiskal v srbskem prevodu v svojem literarnem tedniku »Ideja«. Na pobudo g. Crnjanskega je beograjski literarni kritik g. Dragan Aleksić proučil delo mladega slovenskega književnika in 8. januarja t. l. napisal o Mraku in njegovem delu zelo izčrpen članek v beograjski dnevnik »Vreme«. G. Aleksić je med drugim karakteriziral Mrakovo delo s sledečimi: »Ivan Mrak je Lincoln orisal tako, kakor ga zmore samo naš človek, kateremu je blizu podoba idealnega demokrata in pesnika v isti mah. Drama: Abraham Lincoln opisuje jasno, brez odvečnih komplikacij zgodovinskega materiala, v atmosferi psiholoških objasnitev večnega vidika, vodstvo Amerike za časa meščanske vojne. Lincoln, general Grant, senator Douglas, Lincolnova in Douglasova žena — to so osebnosti, ki tvorijo atmosfero drame. Ivan Mrak si je upal iz naše perspektive bolj s psihološko kakor s historično dokumentacijo orisati najusodnejši moment Zedinjenih držav. Daleč bi nas vodilo, če bi izčrpano govorili o tej drami. Mogli bi povedati le mnogo lepega in morda kakšen nasvet človeku, ki še ni videl svojega dramskega dela na gledališkem odru. Vendar takaj kot je, je ta drama v primeri z mnogimi današnjimi — izredna.«

Tako misli o delu našega mladega dramatika srbski gledališki kritik. Tako misli g. Miloš Crnjanski. In v najkrajšem bo premiera Mrakove drame v Pragi.

G. Otto Minarik, naš dober znanec, je prevod pisca teh vrstic navdušeno sprejel in je to gotovo prvi primer, da naš dramatik doživlja krst svoje drame v tujini. Josip Borko.

Zapiski

Beograjska »Javnost« je priobčila v zadnjih dveh številah več zanimivih člankov, izmed katerih posebej opozarjamo na izvajanja Vasilja Popovića »Za posvečeno demokracijo«, Hinko Sirovčica »Politiška demokratija i privredne i socialne reforme«, dr. V. Novaka »Poslednji hrvatski kardinal u očima Sirovčica i Račkoga«, Jos. Skaviča »Obrazovanje učitelja« in na številne glose in beležke, ki dajejo tej reviji posebno aktualnost in udarost. Nje urednik in izdajatelj je Niko Bartulović.

Pesmi in povesti iz dobe prve in druge Karadžorjeve vstaje je objavila v mladinskem izboru z naslovom »Ustanak« znana beograjska mladinska biblioteka »Zlatna knjiga«.

Konjovičeva »Koščana« v Pragi. Praško Narodno gledališče je te dni uprizorilo z lepim uspehom jugoslovansko opero Petra Konjovića »Koščana«, ki jo dobro pozna tudi ljubljansko gledališko občinstvo. Pri premieri je bil navzoč skladatelj, v katerem so mnogi praški glasbeniki pozdravili svojega nekdanjega tovariša na praškem konservatoriju. Konjovič je poleg tega študiral na Karlovi univerzi filozofijo in estetiko. Uprizoritve »Koščane« pomeni velik uspeh jugoslovanske glasbe v Pragi.

»Novi prevodi iz jugoslovanske literature.« V daljši beležki pod tem naslovom ocenjuje dr. R. Hrabina v »Lid. Novinah« z dne 16. t. m. Nabzdno izbor in prevod Dučićevih pesni in Horskov prevod Me-

škove drame »Henrik, govavi viteza«. O prvi knjižici sodi češki kritik da je že po obsegu preneznatna za Dučićevo pesniško delo, ki bi bilo vredno večjega izbora, poleg tega tudi prevod ne ustreza O Mešku. V drami pravi da po prevodih romana »Na Poljan« in novel »Ob tihih večerih« ni ravno srečno izbrana za prevod v češčino, ker niso prepričevalni ne njeni karakterji ne psihologija, o dramski akciji pa pri Mešku sploh n besede.

Sport

Prva skakalnica v Planici dograjena

Pretekli teden je oila v Planici dograjena prva skakalnica za skakalno solo. Kakor znano je, kljub snegu delo v polnem obratu in je sedaj zaposlenih 100 delavcev pri gradnji vseh skakalnic. Dograjena skakalnica je bila zgrajena na novo in bo dopuščala skoke do 25 m. V teku tega tedna bo končana srednja skakalnica za 65 m, ki je že skoro gotova. Takoj na to bosta obe skakalnici pripravljene za skoke, nametan in steptan bo sneg, tako da se bosta oboji lahko uporabljali. Na veliki skakalnici je treba predelati ca 3000 m³ zemlje in napraviti nov most. Ta skakalnica bo uporabljena za tekme, zato se mora temu primerno izgraditi. Napravljeno bo stolp za sodnike in stolp za novinarje in fotografe. Doskok skakalnice bo razširjen za 6 m, iztek pa gladko spiani. Tudi ta skakalnica je v delu ter je pripravilo stavbno podjetje Ivan Bricelj, ki jo gradi, za pospešitev dograditve kompresor na lice mesta ter polčilo tračnice, da z vagončki hitreje odvažata material. Kakor znano bo velika skakalnica pripravljena za skoke nekoliko prejko 100 m.

Trener za smuško skakalno šolo. Za smuško skakalno šolo v Planici je določen s strani norveške smuške zveze Henry Oedegaard, član znanega kluba skakalcev »Bjart« poleg Osla. Trener prispe v Planico okoli božiča ter ostane tam do srede marca.

Medkubsko tekmo v teku na 15 km priredi na Stefanovo 28. t. m. smučarski klub Jezersko. Start ob 15. pri gost, Kanonir na Spod. Jezerskem. Upravičenost udeležbe imajo vsi pri JZSS verificirani smučarji. Prijavit se je pismeno do 25. t. m. sm. k. J. ali pa pol ure pred startom. Zrebanje ob istem času. Prijavnina 10.— Din. Prvotrije plasirani prejmejo lepe plakete. Autobus iz Kranja ob 13. zvečer retour vožnja.

Službeno iz LNP. Drevi ob 20.30 seja upravnega odbora v podsavezni pisarni.

LZSP (Službeno). Seja upravnega odbora danes ob 20. v damski sobi kavarne Emone. Pol ure prej ob 19.30 seja mladinskega odbora istotam. Prosimo, da se seje udeležijo vsi odborniki, kakor tudi vsi delegati klubov. Prosimo točno in ponoštevno.

Službeno iz S. O. v Trbovljah. V ponedeljek 23. t. m. ob 18. seja. Odborniki naj se iste eigruno udeležijo. Blagajnik naj prinese blagajniške knjige, g. Bostič naj prinese arhiv. Na sejo se vabi g. Mirko Lavrič radi zaslišanja.

Smučarski klub Ljubljana sklicuje za danes ob 18.30 sestanek tekmovalcev v klubskem lokalu v Zvezdi II. nadstropje desno, izredno važno radi tečajev in opreme. Opozarjajo se tekmovalci, da se oglede vrše sestanki redno vsak petek ob 18.30 v klubskem lokalu.

SK Ilirija, članstvo nogometne sekcije prosi vse svoje prijatelje ter člane vseh ostalih sekcij, da se udeležijo informativnega širšega članskega sestanka, ki ee vrši neprekinjeno danes ob 20. v restavraciji hotela Štrukelj.

SK Ilirija (Težkoatletška sekcija). Vsi dvigalci in boksarji se pozivajo, da se udeležijo sigurno v soboto 21. decembra treninga in sestanka glede obnove zborna. Vsa naj prinese zaostalo članarino.

Smučarska sekcija SK Litije. Sekcija je bila ustanovljena 24. novembra t. l. 8. decembra je bil izveden godni tek kot uvod v smučarsko sezono. Tekmovalo se je v seniorski in juniorski skupini. Pri vsaki se je odzvalo po 11 tekmovalcev, med njimi 5 gojencev deskega vzgajališča iz Ponovič. Pri članih je zmagal kot gost član Primorja Fr. Strakar. Kmalu za njim pa je prišel mladi Stane Jančar, pred katerim je moral kloniti favorit Eltrin. ki je prišel na cilj tretji. Tudi pri juniorih je bila borba. Zmagal je Silvo Jančar. Na drugo in tretje mesto sta se plasirala gojenca deskega vzgajališča Kločnik in Robinšak. Za božič namerava sekcija prirediti tečaj na Gorenjskem. Sredstva za tečaj so že zagotovljena, nekaj pa bodo prispevali tečajniki sami. Iz Litije odpotujejo tečajniki na Stefanovo in se za Silve-

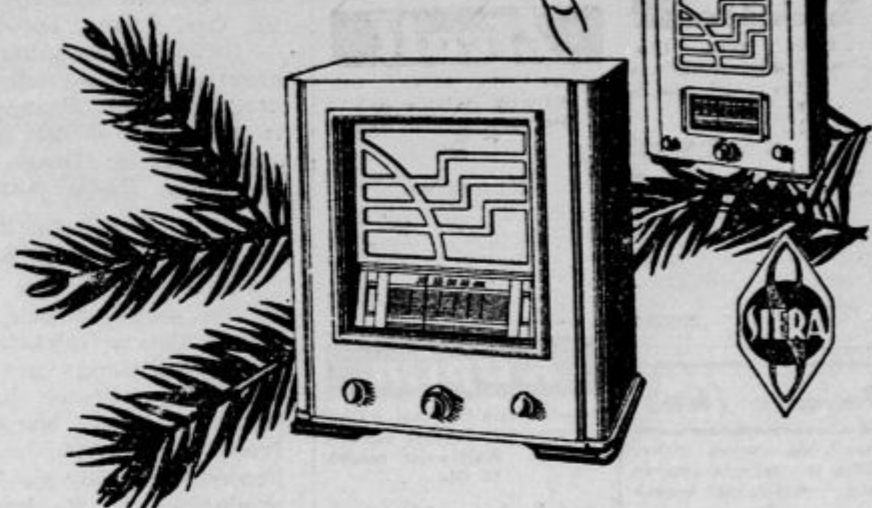
Vendar, najlepše darilo je

SIERA

BOŽIČ JE PRAZNIK VESELJA, PRAZNIK DARIL. VSI SOGLAŠAJO, DA JE SIERA NAJLEPŠE DARILO, KER IMA VELIKO PREDNOST.

SIERA IMA NAJPOPOLNEJŠO REPRODUKCIJO.

ČE ZELITE ZA SEBE SIERO ALI ČE JO ZELITE PODARITI: TAKO IN TAKO VAM PRINESE VELIKO RADOST.

SIERA RADIO

POOBlašČeni TRGOVCI V VSEH VEČJih KRAJih.

ZASTOPNIK ZA DRAVSKO BANOVINO: »SIERA-RADIO«

BRUNO KLEMENČIČ — LJUBLJANA

MIKLOŠICEVA CESTA 30

strovo zopet vrnejo. Takoj ko bo vprašanje kočje rešeno bodo sledila točna navodila. 6. januarja bomo priredili v Tirni pod Sv. Goro tekme za klubsko prvenstvo, da preglejemo naše moči. 12. januarja pa se udeležimo tekmovalnj, katere priredi Slalom klub 34 iz Ljubljane in na katere nas je povabil zastopnik tega kluba ob ustanovitvi naše sekcije. Vse to je zamišljeno kot večji izlet kluba na Polzevo.

Pozneje je v načrtu še zimski dan na Tirni pod Sv. Goro. Klub bo skušal preskrbeti prehodni pokal za tekmovalce vseh okoliških klubov v zimskih disciplinah. Ta dan bo tudi namenjen propagandi za naša smučišča pod Sv. goro, ki so le malo znana.

Vremenska poročila JZSS. Pokljuka 18. dec.: temp. — 4 C, oblačno, mirno, sneži, zapadno 1.50 m pršica. Dovje—Mojsirana 18. dec.: temp. — 3 C, nalahko še vedno

sneži, vetrovno, na 30 cm podlagi zapadno 80 cm novega, napol južnega snega. Smuka dobra. Skakalnica uporabna. Kranjska gora, Rateče—Planica po stanju včeraj: temp. — 6 C, barometer stoji mirno, jasno, mirno, na 90 cm podlagi 10 cm pršica. Smuka dobra. Tamar, Krnica, Vršič 200 cm pršica. Bistrica—Boh. jezero po stanju včeraj: temp. — 2 C, jasno, 60 cm snega, južni. Smuka manj dobra. Zelenica 18. dec.: temp. — 3 C, močno sneži, jugozapadni veter, na 80 cm podlagi zapadno do sedaj 25 cm pršica. Smuka prav dobra. Izgledi za nedeljo dobri. Polzevo po stanju včeraj: temp. 1 C, 15 cm južnega snega. Smuka neugodna.

Kofce, 19. decembra. Temperatura —10, mraz, sončno in mirno, na stari podlagi 40 cm snega, smuka dobra.

Beda brezposelnih v Zagorju Deputacija pri banski upravi — Obljubljena pomoč za javno kuhinjo

Zagorje, 19. decembra.

Vsak dan se vračajo domov iz raznih krajev brezposelni delavci, ki so bili začasno zaposleni pri javnih delih. Rečejo so vsi, najrevnejši pa so družinski očetje, ki se morajo zase in za svoje družine boriti tudi za streho. Reduciranim rudarjem odpovedo stanovanja v rudniških hišah in izvršujejo se številne deložacije. Na boljšem so samci, ki imajo domo stare ali pa sorodnike. Pri njih imajo vsaj prebivališče. Trpini so naslovni na bansko upravo prošnjo za pomoč. Nabolj pereče je vprašanje javne kuhinje za brezposelne in njih družine. Tako javno kuhinjo imajo v Trbovljah in Hrastniku, samo zagorska občina ne more od nikoder dobiti sredstev za njeno ureditev. Pred tedni je bila poslana banski upravi prošnja, da bi se doslegla kaka pomoč za ureditev javne kuhinje. Ker ni bilo rešitve, se je napolnila v Ljubljano deputacija, ki so jo tvorili župan in trije brezposelni delavci. Deputacija je g. banu izročila spornico, katero je podpisalo veliko število brezposelnih delavcev. Obljubljena je bila za prvo silo vsote, s katero naj bi se otvorila javna kuhinja.

Število brezposelnih je naraslo tudi zaradi redukcij pri rudniških apnenicah. Vsem delavcem, ki so bili še tam za-

posleni po zadnji redukciji, je bila v soboto odpovedana služba. Službo so izgubili nekateri delavci, ki so službovali že nad 20 let. Sredi zime so brez zaslužka na cesti. Nekaj se govori, da bodo po novem letu nekateri delavci spet sprejeli, a za nižjo mezdjo. Delavci, ki so izgubili zaslužek, bodo izgubili seveda tudi stanovanje, kunjavo in zavarovanje. Bajje bo apnenice prevzelo podjetje, ki ima v zakupu tudi rudniški kamolom.

Kakor prejšnja leta bodo tudi letos vršili hvalevredno dobrodelno delo člani Društva za varstvo otrok in kolašice. V nedeljo bodo v Sokolekem domu obdarovali najrevnejši otroci in stare ženske. Kolašice so stari in mladim revežem pravice obleko. Društvo za varstvo otrok pa je nabavilo 158 parov čevljev. Stare reve bodo od kolašic dobile tudi nekaj živil, tudi sladkorja in kave.

Občinske volitve v Zagorju se bodo vršile, kakor znano, prihodnje leto 19. januarja. Govori se že o raznih kandidaturah. Občani pa ne smejo pozabiti, da je sedanja občinska uprava v gospodarskem in socialnem oziru več storila kakor njene prednice. Ko so bile leta 1932 izvršene v rudniku velike redukcije, je morala občina prevzeti skrb za eksistenco nad tisoč oseb.

Zane Grey:

Teksaški jezdec

Farmarjeva žena je prišla venkaj in s prijaznimi, večimi rokami ponudila Duanu žganja iz steklenice. A Duane se je zahvalil in poprosil vode. Ko jo je dobil, je spet izpregovoril.

»Da, Duane sem. Samo pretegnil sem se, Rani, ki sem ju dobil pri Blandu, se celita. Ali bi hoteli vzeti to dekle k sebi in jo skriti, dokler se razburjenje med razbojnikmi ne poleže?«

»Z veseljem!« je odvrnil farmar.

»Hvala. Nikoli vam ne pozabim. Pokazal se bom hvaležnega.«

»Kaj mislite pa vi storiti?«

»Spočil bi se nekoliko — potem pa nazaj v divjino!«

»Preveč se upate, mladi človek. Ali so vam Blandovci za petami?«

»Blandovi tolpi sva, mislim, ušla.«

»Čujte. Rade volje vas sprejemam z dekletom vred in vaju skrijem, dokler se ne opomorete. Tukaj sta varna. Do najbližjega sosedja je pet milj. Semkaj ne pride živa duša.«

»Veliko tvegate. Blandovci niso edini, ki bi me utegnili zasledovati. Tudi jezdni redarji me iščejo.«

»Kar živim še nisem videl jezdnega redarja v tem kraju. In z izobčeni sem se zmerom dobro razumel

— razen z Blandom. Kakor sem rekel: veliko uslugu ste mi storili.«

»Moja konja vas bosta izdala!« je dodal Duane.

»Skrijem ju na takem kraju, da bosta imela dovolj paše in vode. Tam ju nihče ne najde. Dajte, da vas odvedem v hišo.«

Duanov zadnji, ugašajoči dojem tega težkega dne je bil čudni občutek, da leži v postelji, da je sezut iz trdih škornjev in da mu hladijo čelo Jenniejine mehke, hladne roke.

Tri tedne je ležal, preden so se mu jele vračati moči. Ko je minil četrti teden, se je v večernem mraku spet upal na kratke izprehode. Nato se mu je jela moč hitro vračati. Zdaj je postajal tudi boljše volje. Med boleznijo je bil skoraj ves čas molčeč in mračen.

»Jennie, kmalu bom spet lahko jahal,« je rekel nekega večera. »In temu dobremu Andrews res ne smem biti več v nadlego. Tudi gospa Andrewsova je tako dobra do naju. Da, Jenie, kmalu se bova morala ločiti.«

»Nikar se tako ne dvizaj!« je odgovorila.

Njeno upiranje si je razlagal kot znamenje žalosti nad tem, da se bo vrnil v divje življenje. Izpremenila se je bila. Nosila je gladko belo obleko iz blaga, ki ji ga je bila dala gospa Andrewsova. Spanje in dobra hrana sta ji bili popravili vnanjost. Bila je mnogo lepša kakor pri Blandu. A blede je bila še vedno, in njene temne oči, polne pošastnih senc, so imele še vedno tisti bolesten izraz. Ko je Duane to opazil, jo je jel pozosteje ogledovati in neopazil se je, da jo žalosten, kadar je ne bo več videl okoli sebe.

»Najbrže se ne bova nikoli več videla,« ji je rekel. »To je čudna misel. Težke dni sva prebila drug zaven drugega, in zdaj mi je takisto, kakor da bi te že davno poznal.«

Jennie je bila videti plaša, malone žalostna, in Duane je jel govoriti o manj osebnih rečeh.

Andrews se je zvečer vrnil z nekajdnevnega potovanja v Huntsville. Prinašal je obilo novic in se je košatil z njimi.

»Duane, ves svet govori samo o vas in o tem, kar ste opravili z Blandovo tolpo. Sodeč po tem, kako ste mi sami povedali, utegne biti marsikaj pretiranega. A prijatelj se si pridobil na tem bregu Nuecesa, da sami ne veste, koliko. Porok sem vam, da tu ni mesta, kjer vas ne bi prijazno sprejeli. V Huntsvillu so mnenja res da nekoliko razdeljena. Polovica prebivalstva je nepridiprav, in kaj lahko, da so tisti, ki vam najglasneje prepevajo hvalo, največji malopridneži. Tako sem na primer srečal Kinga Fisherja, glavarja izobčencev v tem kraju, ki se ima sam kakopak za poštenjaka. Rekel mi je, koliko uslugu ste storili vsej obsejni pokrajini in vsem spodobnim živinorejcem. Nu, zdaj, ko Blanda in Allowaya ni več, bo Kingu Fisherju lažje krasti živino. Pravijo tudi, da misli Hardin prestaviti svoj tabor v Blandovo dolino. Pa tega ne verjamem. Še vselej, kadar je takle velik glavar izginil s površja, se je večina njegove tolpe raztepla in razdrobila. Nikogar ni bilo, ki bi ji bil moral vladati!«

»Ali ste slišali, da bi me kdo zasledoval?« je vprašal Duane.

»Iz Blandove tolpe nihče! To je kakor enkrat ena,« je odvrnil Andrews. »Fisher pravi, da niso osedlali niti enega konja z namenom, da bi jahali za vami. Blanda ni bilo nikomur žal. Razen tega se pa njegovi ljudje preveč bojijo vaših svinčenk. Mirno lahko jahate v Huntsville, če vas je volja. Pravo zmagovalje bi bilo. Tudi za življenje se vam ne bi bilo treba bati — razen če bi kak pijan norec ali neumen govedarček poizkusil streljati na vas — zaradi gole slave. Te sorte ljudje vam bodo povsod pod nogami, kjerkoli se pokazeže, Duane.«

»Čez nekaj dni bom spet lahko jahal in sam skrbel zase,« je rekel Duane. »Potem odrinem. Zato bi rad govoril z vami zastražen Jenniejem.«

»V moji hiši je dobro došla.«

»Hvala vam, Andrews. Dober človek ste. A Jenniejo bi rad spravil kaj moči daleč od Velike reke. Tu ne bo nikoli varna. Razen tega utegne najti kje kake sorodnike. Ima jih, čeprav sama ne ve, kje živijo.«

»Prav, prav, Duane. Kakor se vam zdi bolj pametno. Menda bo najbolje, da jo spravite v kako mesto. Pojdite z njo na sever, v Shelbyville ali v Crockett. Obe mestici sta prav čedni. Povedal bom Jenniji imena nekaterih ljudi, ki ji bodo pomagali. Ni vam treba iti z njo v mesto, ako ne marate.«

»Kateri kraj je bližji? In kako daleč je tja?«

»Shelbyville. Dva dni jahanja, mislim. Slab kraj za živinorejce, zato ne verjamem, da bi srečali živinske tatove. A vendar, rajši potujta ponoči in bodita previdna!«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za sifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštini položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičeča se malih oglasov, je naslavlјati na: Oglasni oddelak „Jutra“, Ljubljana.

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Instruiram

matematično in fiziko za srednje šole, tudi za hrano. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 27362-4

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Glavna zastopstva

šibke agentura s sedeštem v Beogradu in v vseh evropskih organizacijah za Srbijo, Vojvodino in Bosno. Ponudbe pod »Agilen 464« na Propaganda a. d., Beograd, post. pretinac 400. 27368-5

Dajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Frizersko vajeniko

sprejme Salon »Milica«, Tyrsova 7. 27363-41

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kavarniški inventar

napredaj zaradi opustitve kavarnarstva »Vladutina«, Smartinska cesta 24, kjer se lahko ogleda. Najboljše informacije daje g. Kregar, Medvedova 24. 26835-6

Kompletne smuči

iz pravega gorskega jese- na za odrasle s palicami in vezavo od Din 100.— za otroke od 50.— Din naprej dobite pri izdelovalcu M. Fajfar, Ljubljana, Trnovska ul. 35, telefon 34-90. 27104-6

Perzijske preproge

in še druge starinske stvari, po okoliških cenah napredaj. Telefon 38-27. 27356-6

Parni kotel

Cornwall 8 atm, 30 m², Francis spiral-turbina 16 HP, 6-8 m podesa, generator za sesalni plin za kurjavo in pogon. Vse v najboljšem stanju, prodamo vsled povečanja obrata. Vprašanja na Remec Co., Dupleica-Kamnik. 27300-6

Preproge

Partijo japonskih (makelonskih) preprog prodajamo po okoliških cenah. Na ogled v: Izložbi državne tiskalnice, Selenburgova ul. 7. 27382-6

Preproga

fino perzijsko ročno delo, Tebris motív, velikost 320 krat 380 cm, poceni napredaj, event. na obroke. Izložba državne tiskalnice, Selenburgova ulica 7. 27314-6

Oblacila

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2 damski

smučarski obleki, ugodno napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 27275-13

Stroji

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalni stroj

pogrešljiv, z okroglim žol- ničkom, malo rabljen, poceni napredaj. Trgovina, Kolodvorska 26. 27279-29

G. Th. Rotman:

Kapitan Kozostrelec

gre v Ameriko

2/

V naslednjem trenutku je vzdignil kit

glavo nad vodo in z zrakom vred izpil-

nil skozi nosnice tudi vodo, to pa s to-

likšno močjo, da je kapitana, ki je sedel

baš pod eno izmed nosnic, potegnili

prav do srede nosu.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. — Za tiskaralni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani

Glasbila

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gramofon

primeren za darilo, skoro nov, v kovčku, znamke His masters' Voice, ter 30 izbranih prevratnih plošč, ugodno napredaj na Vodni-kovi cesti št. 127. 27360-26

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kantarček

samica, ki sliši na ime Babi, je ušla. Najditelj naj javi svoj naslov na ogl. odd. Jutra. 27360-27

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokomobil

40 event. 50 HP, kupim. Simon Weiss, Sombor. 27369-7

Ogledalo

kristalno steklo, rim večje, po možnosti brez fa-sade. Prelog, Marijin trg, vogal Wolfve ul. 27366-7

Soba odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Soba

poseben vhod, center, od-dam gospodina. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 27363-33

Opremljeno sobo

čisto, sončno, oddam go-spodu ali 1-2 gospodi- nam. Poseben vhod. Jan-ševa ul. 15, Šiška. 27274-33

Sobe išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

iščem, s posebnim vhodom, v bližini centra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rožica«. 27272-33a

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslovov 5 Din, najmanjši znesek 20 Din.

Vekoslava!

Ako samo moja, prošim št. ob 8. uri. p. 27321-24

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din; davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslovov 5 Din, najmanjši znesek 20 Din.

Gospod

star 32 let, privatni urad- nik, dobro situiran, želi poznanstva zaradi ženitve samo z resno gospodino iz boljše rodbine, uradni- co ali učiteljico, v starosti do 28 let. Ponudba s fo- tografijo. Diskrecija za- jamljena. Balkanska 25, »Milica«, Beograd. 27300-26

Med mestom

in deželo

posreduje Jutrov

mali oglasnik

RADIO

Petek, 20. decembra.

Ljubljana, 11: Šolska ura: Božična igra (spisal Joža Vomerger). — 12: Balala- ke na ploščah. — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — Bizet »Arie- žanka«, I in II, suita (Radio orkester). — 14: Vreme, borza. — 18: Ženska ura: O služkinjah (gđe. Ela Perne). — 18:20: Pa- bio Casals igra (plošče). — 18:40: Pravna ura: Zaščita upnikov (dr. Jože Votšič). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nacionalna ura: Naseljenci in naselja na Kosovem in Metohiji (iz Beo- grad). — 20: Prenos koncertnega večera iz Zagreba. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Drago žagar poje s sprem- ljevanjem Radio jazza.

Sobota, 21. decembra.

Ljubljana 12: Plošče. — 12:45: Vreme, poročila. — 13:00: Čas, obvestila. — 13:15: Plošče. — 14: Vreme, borza. — 18: Na de- lopust (Radio orkester). — 18:40: Prečec zunanje politična vprašanja (dr. A. Kuhar). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obve- stila. — 19:30: Nacionalna ura: Biskup Ivan Antunović — prepoveditelj baškin- bunjevaca (Milivoje Knežević — iz Beo- grada). — 20: Za krajši zimski večer. So- delujejo: Radio orkester, solisti, člani ra- dijske dramske družine. — 22: Čas, vre- me, poročila, spored. — 22:15: Romantič- ne opere (Radio orkester). Beograd 16:20: Plošče. — 20:00: Ruske ciganske romance. — 22:20: Lahka godba. Zagreb 12:15: Plošče. — 17:15: Koncert orkestra. — 20: Zbor. — 20:30: Zvočna igra. — 22:15: Ples. — Praga 19:55: Kon- cert vojaške godbe. — 20:55: Spevovira. — 21:15: Češka lahka glasba. — 22:30: Orke- ster. — Varšava 20: Zborovske skladbe. — 21:30: Zabaven program. — Dunaj 12: Plošče. — 16:15: Orkester mandolin. — 16:45: Opera »Janko in Metka« na plo- ščah. — 19:10: Glasbeno potovanje po Ev-

PISITE SE DANES!

Ostanki

mariborskih

tekstilnih tovarn

brez napak, pristno-

barvni, »Paket serija

A« za moško, žensko,

namizno, posteljno pe-

rilo in rjuhe, »Paket

serija B« izključno

zimski topli flaneli in

barhenti najboljše ka-

kovosti vsak Paket 107

do 20 m samo Din 107.

Dalje novi »Original

Kosmos Z paketa«, vse-

bujoč 2,80 m sukna za

eno dolgo zimsko suk-

njo, oziroma za ženski

plašč, lepe temne bar-

ve, ali pa 1,80 m za

kratko zimsko sukno

in 1,20 m posebno mo-

čnega štruka, ali suk-

na za ene hlače. Tudi

ta paket samo D 107.

Vsi paketi poštne

prosto. — Neprimerno

vzamem nazaj in za-

menjam. Pišite takoj

na

»KOSMOS«

razpošiljalnico ostank-

ov maribor. tekst. to-

varn, Maribor, Dvora-

kova cesta 1.

BAKLE (bukcije)

Iščem

samostojnega

delavca

za izdelovanje bakel.

Ponudbe pod 42211

na Publicitas d. d.,

Zagreb, Ilica 9.

Informacije

V oglasnem oddelku

»Jutra«

naj dvignejo:

Akademik, Biser, Blagajna,

Čisto, December Januar,

Dobro mesto, Denar takoj,

Dobra klet, Denar, Fino

pohištvo, Fokt, Gesell-

schaffstein, Gentelman, J. I.

M. 31, Iskreno in diskretno

40, Izveščana moč, Kolo,

Ljubitelja otrok, Lepa

služba, Mirni značaj, Moška

konfektija, Miligoj, Nujno

rahim, Odkupina 6000, Or-

ganizacija, Osamljena, Pri-

lika, Planina, Prednost

mlajši, Reson družbenik,

Soliden 99, Srečka pridri,

Solidno, Sigurno plačilo,

Starejši, Stara firma, S. I.

Z., Služba jamstvo, Tri-

glav, Tkalnica, Takošnje

plačilo, Vsa ohraba, Varno,

Vrečke, Zima 1936, Zanes-

ljivo, Zanesljiva 100, 30.000.

ropi. — 20:20: Zabaven večer. — 22:10: Klavirski koncert. — 23: Bareška muzika. — 23:45: Ciganska godba. — Berlin 20:10 Koncert solistov. — 22:20: Vesele melodi- je. — München 19:05: Ruska komorna glasba. — 20:10: Lahka glasba. — 22:50: Iz Berlina. — Stuttgart 20:10: Operni ve- čer. — 22:30: Iz Berlina. — 23: Ples. — 24: Nočni koncert. — Rim 16: Citraški kvartet. — 20:50: Violinski koncert. — 22:10: Ples.

Kdor oglašuje ta napreduje?

Nisem izučena za mizarskega pomočnika

vendar pa malenkostno popravilo sama izvršim. Pri tem se ravnam po nasvetih »ŽENE IN DOMA«.

»ŽENA IN DOM« Vam na zabaven način pove, kako se po pameti varčuje.

Pišite upravi »ŽENA IN DOM«, Ljubljana, Dalmatinova ul. 10-s, da Vam pošlje eno številko BREZPLAČNO NA OGLED.

Oglejte si »ŽENO IN DOM«.

Stane skupaj s polo za ročna dela in kroje samo Din 18.—, za četrlet let. Če pa nakažete naročnino Din 68.— za vse leto — DOBITE KRASNO SVILENO RUTO ZASTONJ.

Samo naše domače proške **ADRIA**

DOVRŠENA LEPOTA

se doseže samo s svetovno-znanimi kozme- tičnimi preparati

Elise Bock
London — Berlin — Wien — Paris — Praga
Avtorizirani depo: Parfumerija

»VENUŠ« Fran Jerala,

Ljubljana, Selenburgova ulica 7.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Parfume- rija »LATONA« — Zagreb — Gunduličeva ulica 3.

Tovarna mesnih izdelkov JOS. BENKO

odpre na najprometnejši točki Maribora, na vogalu

GLAVNEGA TRGA in GOSPOSKE ULICE

v petek dne 20. decembra 1935

svojo novo preurejeno prodajalnico.

Stara prodajalna mesnih izdelkov na Aleksandrovi c. 19 ostane še nadalje v obratu.

Nova prodajalna na vogalu Gosposke ulice in Glavnega trga v lastni hiši, je urejena najmoderneje in najhigijeničneje s posebnimi hladilnimi oma- rami, tako, da bo dobilo občinstvo tudi v letnem času vedno vse mesne izdelke in meso v svežem in zdravem stanju.

Za obilen obisk se priporoča trdka

JOSIP BENKO

Ne bojte se dežja ne blata

19.

38152-651 Din 19
38153-34 Din 25
38154-38 Din 29

*38155-651 Din 29
Češke galoše za dež, blato in sneg*

29.

*38157-651 Din 39
Moške galoše so pometne vsa kmetu gospodu karujajo mu zdravje, če ga v slano bano*

39.

ako nosite galoše

Bata

KAROLA RUECHA,
trgovca, posestnika in gostilničarja v Trzinu,
v sredo ob 7. zvečer, v 80. letu starosti.
Pogreb se bo vršil v petek 20. t. m. ob 4. popoldne v Trzinu.
Trzin-Ljubljana, 19. decembra 1935.

Žalujoče rodbine:
DOBRIN, MEDICA, LEWICKI, VARL in BABIČ.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom naznanjamo tužno vest, da je poklical Vsemogočni k sebi našo ljubljeno mamo, staro mamo, sestro in tačo, gospo

FRANČIŠKO BRICELJ

Preminula je 19. t. m. ob 2. uri, previdena s sv. zakramenti, v starosti 60 let.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto dne 21. t. m., ob pol 3. uri, iz hiše žalosti, Hranilniška cesta 11, na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 19. decembra 1935.
Žalujoče rodbine: **BRICELJ, DEISINGER, PURAČ** in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Za ljubeznive izraze sočustvovanja ob težki izgubi nepo- zabnega gospoda

IGNACIJA SUPANA

za prekrasne vence in številno spremstvo, izrekamo vsem pri- srčno zahvalo. Posebno se pa zahvaljujemo primariju g. dr. Cholewi za njegov trud, častiti duhovščini, starosti Sokola br. dr. Zdolšku za poslovljen govor pred hišo žalosti, g. Pečniku za govor v imenu učiteljstva, predsedniku mestne občine g. dr. Janko Drnovšku za ganljiv govor ob grobu, pevcem za presun- ljive žalostinke, sokolskemu in gasilnemu društvu za častno spremstvo in sploh vsem, ki so nam v teh bridkih urah stali na strani.

Brežice, dne 18. decembra 1935.

ŽALUJOČI OSTALI.